

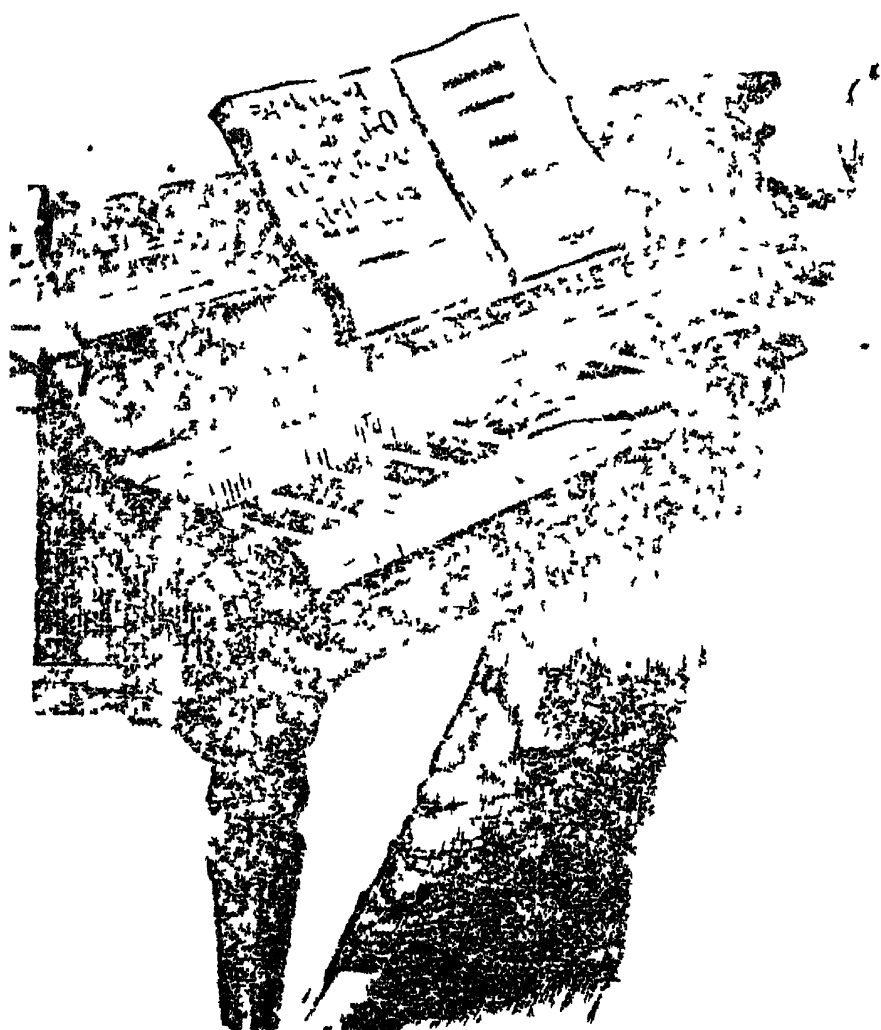
સુધારા વધારા સાથે આવૃત્તિ

એમ. એચ. મેટ્ટેરચલીની

હાર મો નિયમ

ચા.વી-બુક

ભાગ ૧ લો.

પ્રતાપનર એમ. એચ. મેટ્ટે

કિંમત

ગુજરાત વિદ્યાપીઠ ગ્રંથાલય
અમદાવાદ
ગુજરાતી કોપીરાઈટ-સંગ્રહ

૨૦૧૭
૩: ૨૯૪: ૩૮૫

વિદ્યાપીઠ ગ્રંથાલય

કોપીરાઈટ વિભાગ ।

વર્ગીક

નિવિદ્યમ ચાતીબુક-૧

૨૬૪: ૩૮૫

એમ. એચ. મેહરઅલીનાવાજીનું પુસ્તકોના અભિપ્રાય.

Your key-books would no doubt deserve 1st class Medal or Certificate. Gurbaksh Singh—Amritsar.

ભિરિયા, મી. ઇન્દરનાથ—અમ નવા શિખનાર હું તેણી આપકે હારમોનિયમ આવી-બુકકે દેખકે રાગ બજતે હું તો યુધ્ધ રાગ બજતે હું.

દખણ હેદરાબાદ, મી. ઐરામજી શાવકશા—તમારી હારમોનિયમ વગેરે નોટસની આવી-બુકની બબબ તારીફ થાય છે.

અમૃતસર, કોટેકર—હારમોનિયમ આવી-બુકને બહોત ફાયદા ઉઠાયા બહુક આપકા સુકરીયા અઠા કરતા હું.

R. M. R. હરીપુરના સ્ટેશન માસ્ટર કાશીનાથ—આપની ક્રાનસ-રટીનાની ચોપડીમાં જે ગાયનો દીધાં છે તે વગર ઉસ્તાદે આવડે છે.

શેઠ દા. અ. હોટલ-કીપર—તમારા વાજીનું દરેક ચોપડી એવાં તો સરસ ગીતોથી ભરેલી છે, કે એક આળસુ છોકરાને પણ શિખવાનો શોખ થાય.

પુના, જે. આર. રાજન—એ એક વગર શીખેલાને એક ટુશીઆર બિસ્તાફની ગરજ સારે છે.

તુલનાપુરથી મલમદ ઝાકાર—તમારી ક્રાનસરટીના આવી-બુકના ભાગ ૧ થી ૬ મંગાવીને હું તેપરથી સરને ગાયન વગાડવાને ઘણી સંતોષથી શીખી શક્યો છું.

બાંટવા. સયદ મુલામદુસેન યુસુફમીઆ—આપની એકારટીયન આવી-બુકમાં સમજ અને શીખવાની રીત બહુ સરસ છે ને તેમાંથી હું વગાડવાને શીખેલા છું.

ગોંડલથી, મી. સી. રામજી મુતજી—તમારી આવી-બુક આવવાથી ફિટલ શિખવાને બહુ સવલત પડી છે.

મદ્રાસથી, પ્રીન્સ એક વેલ્સ હેરી કું. વાળા દા. એ. બંબાતા—તમારી એકારટીયન આવી-બુકના ભાગ ૬ મંગાવ્યા હતા તેપરથી હું ગાયન વગર ઉસ્તાદે શીખ્યો છું.

ગણદેવીથી, શેઠ અમુલકરાય હરશય—આપની વાજીનું વગાડતાં શિખવાની ચોપડીઆ ફેટલીક હમારી પાસે છે, તે ઉપરથી વાજીનું વગાડતાં હમે બરોબર શીખી શક્યા છીએ.

Rangoon, Amir Hussain—I was quite unacquainted with Harmono and other Musical instruments and also with singing, but by the help of your Harmonium chavi-book I am able now to play Harmono freely and without any mistake.

એ ઉપરાંત સંખ્યાબંધ સરટિફિકેટ મેલેલી છે.

આસમાએ વાસમાયો.

સાવધાન! સાવધાન!!

એમ. એચ. મેહેરઅલીના વાજાંત્ર પુસ્તકોની

૩૦૦૦૦ ત્રીસ હજાર

નકલો ખપી ગઈ છે અને તેની ચાર ચાર આવૃત્તિઓ ફરી ફરીને છપાવવી પડી છે એજ એની સહુથી સરસાઈ ખતાવવાને પુરતું છે માટે—

હારમોનિયમ ચાવી બુક

ખરીદવા જતાં બીજો કોઈ કચરો પુજો પોથો પુસ્તક તમોને માથે મારવામાં ન આવે તેથી સાવચેત રહેજો અને દરેક પુસ્તક ઉપર એમ. એચ. મેહેરઅલી નામ તપાસીને લેજો.

નવશારા પ્રીરેજ—મીત્ર ઇસરદાસ મંગારામ વત્ત—તમારી હારમોનીયમ ચાવી—બુકપરથી શુદ્ધ રાગ વગાડી શકાએ છીએ.

કલકત્તા—તુલસીદાસ અવરાજ—તમારી હારમોનીયમ ચાવી બુક વાંચીને બાજુનું મન રાજ થયું છે.

વરધા—શેઠ નુરમામદ ઇસમાલ—આપની હારમોનીયમ ચાવી બુકથી હારમોનીયમ વગર ઉસ્તાદે વગાડવાને શીખ્યો છું.

 એ ઉપરાંત સંખ્યાબંધ સરદારશિક્ષકો મળેલી છે.

એમ. એચ. મેહેરઅલીની હારમોનિયમ ચાવી-બુક

ભાગ ૧ લો—આવૃત્તિ બીજી

અનુક્રમણિકા.

વિષય.

પાનું.

હારમોનિયમના પીકચરો	૨
પ્રસ્તાવના (આવૃત્તિ પેહેલી)...	૩
સૂચના (આવૃત્તિ બીજી)	૪
પિઆના ધાટનો ઑરગન હારમોનિયમ-પીકચર...	૫
હિંદુસ્તાની રાગની ટુંક સમજ	૬
વાજ્રનો શહેનશાહ-સતાર-પીકચર	૭
હારમોનિયમ	૮
હારમોનિયમની સ્ટોપની ચાવી અને તેની સમજ	૯
પેહેલી જાતના કીબોર્ડનો નકશો અને તેની સમજ	૧૦
બીજી જાતના કીબોર્ડનો નકશો અને તેની સમજ	૧૧
હારમોનિયમનો કીબોર્ડ અને તેના સુરની સમજણ	૧૨
નોટની ગોઠવણ	૧૪
ગાયન વગાડવાને ઝડપથી સીખવાની રીત	૧૫
હારમોનિયમ વગાડવા કેમ એસવું અને ચલાવવું	૧૬
પાઠ ૧ લો—સાદી 'સારીગમ' ની નોટ	૧૬
પાઠ ૨ જો—સાદી એવડી 'સારીગમ' ની નોટ	૧૭
પાઠ ૩ જો—ત્રસુરી 'સારીગમ' ની નોટ	૧૭
પાઠ ૩ જો A—ચોસુરી 'સારીગમ' ની નોટ	૧૮
પાઠ ૪ થો—'સારીગમ' ની ફરતિ નોટ	૧૮
ગાયન અને તેની નોટ	૧૯ થી ૪૮
એમ. એચ. મેહેરઅલીના પુસ્તકોનું લીસ્ટ	૪૯

મુધારા વધારા સાથે—આવૃત્તિ બીજી.

એમ. એચ. મેહેરઅલીની

હાર મો નિયમ

ચાવી-બુક

ભાગ ૧ લો.

ખસુસ કરીને શિખનારાઓ વગર ઉસ્તાદે શિખી શકે તેવી
હરેક સમજણ સાથે તરેહવાર હિંદુસ્તાની તથા
ઈંગ્રેજી તર્જના ગાયનની સહુથી સહેલી
નોટ તેના ખરા સુરે આપેલી છે.

૨ ચ ના ૨

એમ. એચ. મેહેરઅલી

ફિઝિક, એકોર્ડિયન, કનસર્ટિના અને હારમોનિયમ ચાવી બુક
તથા (ઉરદુ) ઉસ્તાદે કનસર્ટિના અને વેપારતી કુંચી,
હુંડીગણીત, કલજુગના કૌતક, અરેબિયન નાઇટ્સ,
જંગમારી ભાષા, યુનાની ટેબલ હકીમ,
સન્યલના ચમત્કાર વગેરે
પુસ્તકો બનાવનાર.

પ્રગટ કરનાર

અલાદીન એમ. એચ. મેહેરઅલી.

હેકાલું-કુંગરી બગ્ગર પાસે—મુંબઈ.

સરકારી રીતે સર્વે હક પ્રગટ કર્તાએ સ્વાધીન રાખ્યા છે.

Registered under Act 25 of 1867.

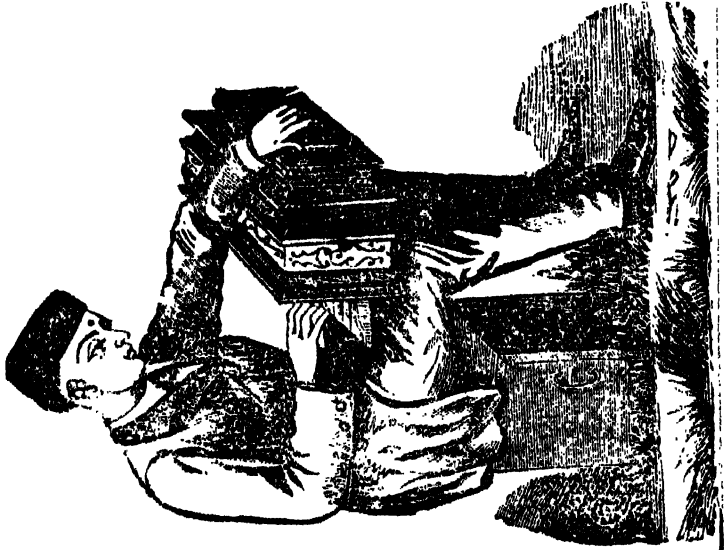
મુંબઈ—ધી ફાઈ પ્રીટીંગ પ્રેસ.

૪૦ સન ૧૯૦૮ બતેવારી.

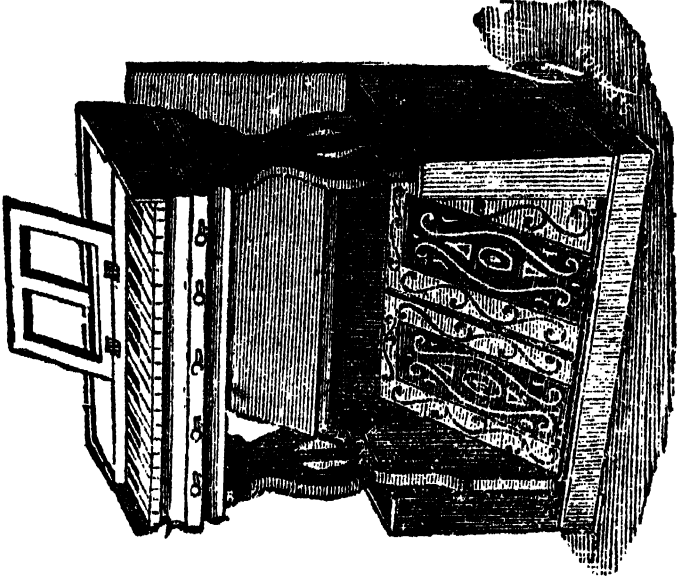
કિંમત ૧૦ આના.

હારમોનિયમના પિકચરો.

હાથેના હારમોનીયમ વગાડે છે.

ફોલડિંગ હારમોનિયમ.

૨૦૧૭

પ્રસ્તાવના.

(આવૃત્તિ પેહેલીની)

જાતી અનુભવ અને મહેનતે સહેલુથી કીધેલા કામમાં પ્રતેહની આશા રહેછે, અને તે પ્રમાણે આલીને મં પ્રથમ કનસરદિના એકોરડિયન અને ફિઝલ નામના વાજીન વગાડવાના પુસ્તકો છપાવેલ હોવાથી તેનો સારો ખપ ચાલ્યો અને તેના અનેક ભાગો એક પછી એક બહાર પાડવાની મને પ્રતેહ મળીછે; જે હાલ સર્વે દેશોએ એ વાજીનના સત્તા વાર પુસ્તકો તરિકે આવેછે. પણ હાલ વળી થોડાંક વર્ષના અરસાથી હાર મોનિયમ વગાડવાનું શોખ પ્રજ્ઞમાં વધતું ચાલ્યું છે અને રસ્તે જતાં ઘણાં ઘરોમાંથી તેની મધુર સુરાવટો સાંભળવામાં આવેછે. એવે સમયે હું મારાં ઘણા મિત્રોની સૂચનાને અનુસરી શોખીલી આવમની સેવામાં આ મારો હારમોનિયમ ચાવી-ખુકનું પુસ્તક મુકવાની છુટ લઈ છું.

અત્યાર સુધીમાં હારમોનિયમ વગાડવાના ઘણાં પુસ્તક જુદા જુદા કર્તાવિયાથી બહાર પડેલા છે પણ તેમાં ઘણાંખરા તો એવા છે કે જેથી સંગીતનો થોડાં જ્ઞાનવાળો પણ સમજણ મેળવી ગાયન વગાડી શકે નહીં અને થોડાંક એવાં છે કે જેમાં અલખતાં વધુ સમજણ આપેલી છે ખરી, તો પણ પૂર્ણ ખુલાસા ભરેલી સમજણ તથા એવી સરલ રીતની નોટ આપેલી નથી કે જેથી શરૂઆતનો નવો શિખનાર ગુચવણ વગર જ્ઞાન મેળવીને ગાયન સહેલાઈથી વગાડવાને શિખી શકવાને સામર્થ્યવાન થાય. પણ આ કુટુંબીમાં હારમોનિયમના અનેક પિકચર, તેનો સર્વે ખુલાસો હારમોનિયમની ચાવીના બોર્ડના પિકચર સાથે સારંગમનો ખુલાસો, વગાડવાની તથા સુરની ઘણી સમજણ, વિગેરે વિગેરે, બાબતો તથા યુરોપીયન મ્યુઝીક નોટસ જેમ આર્સમાં આપવામાં આવે છે, તે પ્રમાણે નહાને નહાને કટકે સરલ રીતની નોટ, સરખી રીતે ગાયનની નીચે આપેલી છે કે જેથી નવો શિખનાર પણ થોડી મહેનત લીધાથી ગાયન વગાડવાને શિખી શકશે.

કેટલાક સાહેબો સાધારણ રીતે એવું માને છે કે વગર શિક્ષકે માત્ર ચોપડીથી હારમોનિયમપર ગાયન વગાડવાને શિખી શકાય નહીં. તે માટે મારું એટલું કહેવું છે કે એ પુસ્તક લઈ પોતાની પાસે રાખવાથી શિખાઈ જવાશે, તેમ નથી; અથવા એ પુસ્તકમાં આપેલા વિષયો બરોબર સમજ્યા વગર, અને શિખવાની રીત પ્રમાણે ન ચાલતાં ગમે ત્યાંથી એકાદ ભલતું ગાયન શિખવાની ઉપર ટપકે જરા કોશિષ કાઢી કે શિખી જવાય છે, તેમ પણ નથી. પણ નવા શિખનારે પ્રથમ તો એ પુસ્તકના સર્વે વિષયો એક પછી એક બરોબર ધ્યાનથી સમજી લવા જોઈએ અને તેમાં બતાવેલું છે

તે પ્રમાણે વર્તવું જોઈએ અને એમાં આપેલી શિખવાની રીત પ્રમાણે પહેલા ગાયનથી વગાડવાને ફરી ફરીને કોશેષ કરી અરોઅર શિખવું અને એ પ્રમાણે અનુક્રમે આગળ વધવું જોઈએ. એ રીતે અક્ષયતાં શિખી શકાશે; તો પણ તેથી મારો એવો આગ્રહ કે અહંકાર નથી કે બિલકુલ અંજલ્યો માણસ માત્ર મારા પુસ્તકથી એક ચળરાક ઊસ્તાદ બની જશે પણ એટલું તો ખાતરીથી કહું છું કે નવો શિખનાર એથી વગર શિક્ષકે ઘણું અજવાળું મેળવી, ઘણા ગાયનો વગાડતાં શિખી ખામુખા પોતાનો સાધારણ શોખ પુરો કરી શકશે.

આ પુસ્તકમાં ઘણાખરાં ગાયન તદ્દન હિંદુસ્તાની જાણીતા રાગનાજ સમાવેલા છે કે જેથી ખામુખા નવા શિખનારાઓ આસાનીથી શિખી શકે; બાકી થોડાંક ગાયન પ્રસિદ્ધ નાટકના પણ લીધેલા છે. દરેક ગાયનનો એક એક પૂરેપૂરો અંત્રો નોટને મથાળે તેમજ નોટની સાથે આપેલો છે કે જે પરથી તેના બાકીના સર્વે અંત્રો તથા તે રાગના બીજા ગાયન પણ વાગી શકશે, પણ એમાં આખે આખાં ગાયન ચીતર્યાં નથી, કારણ કે ગાયનનાં એવાં પુસ્તકોતો નહીં કિંમતે હાલ મળી શકે છે. માટે તે આપીને એક મહોટું ગ્રંથ દેખાડવાની મેં તજનીજ કીધી નથી.

આ પ્રસ્તાવના સમાપ્ત કરતાં માટે એટલું કહેવું છે કે અત્યાર મુખીમાં હારમોનિયમ વગાડવાના ઘણાં પુસ્તકો જે બહાર પડેલાછે તે કરતાં મેં આ પુસ્તકને ઘણી મહેનતે ખામુખા નવા શિખનારને માટે ઘણા ખુલાસાવાળો, સરસ નોટવાળો, અને ઘણા પ્રકારે અનુકુળ કીધું છે તે વીશેની જેણે ખાતરી કરવી હોય તેણે ભલે બીજા કોઈની પુસ્તકથી સરખાવી જોઈ લેવું. પણ એથી હું દેશી સંગીત શાસ્ત્રના ઊસ્તાદ અથવા એક મહોટા ગ્રંથકર્તામાં ખપવાને માંગતો નથી પણ મારી આ નાકસ અકલની મહેનતનો પરીણામ પ્રજ્ઞની સેવામાં મુકુ છું.

છેલ્લે હું એવી આશા રાખુ છું કે હું પ્રવિણ તેમ કસાયેલો વિદ્વાન નથી માટે ગુણી ગ્રાહકોને ગ્રંથમાં કાંઈ ન્યુનતા કે ખામી માલમ પડે તો તેઓ દરગુજરની નજરે જોઈ સાર ગ્રહણ કરશે અને જેવી ઉલટથી મારા કનસર્દીના, અકૌરડિયન અને ફિડલના પુસ્તકોને પ્રજ્ઞથી ઉત્તેજન મળ્યું છે તેવુંજ ઉત્તેજન મારા આખે પ્રયત્નને પણ મળશે.

ઇ. સ. ૧૮૯૪.

લા. મહમદહુસેન મેહરઅલી

રચનાર.

“ TRUTH WILL HAVE ITS WAY. ”

આવૃત્તિ બીજી.

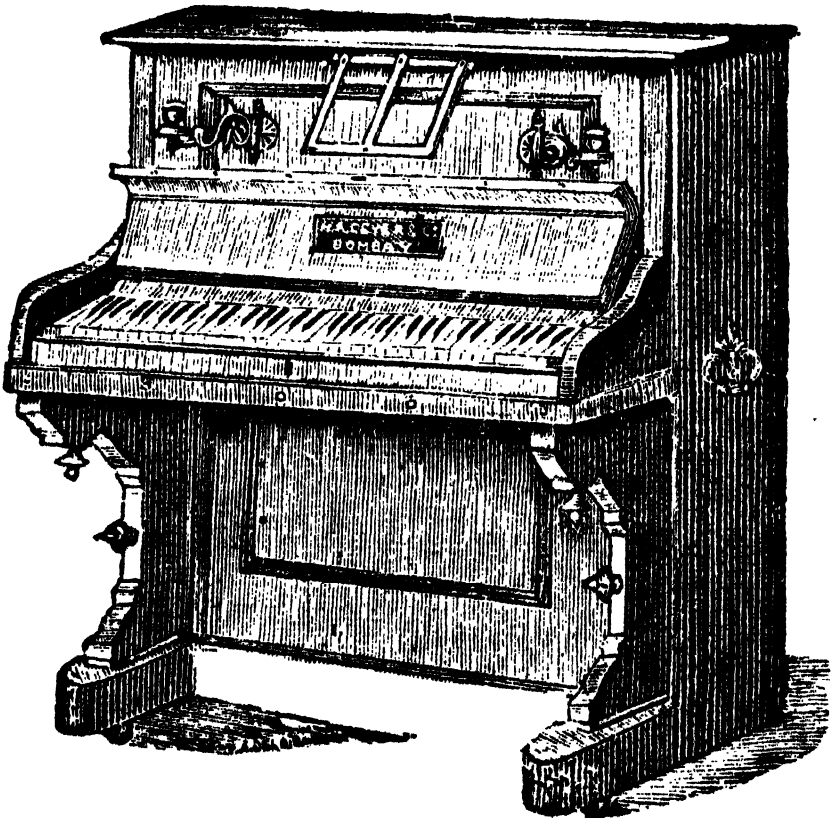
સૂચના.

હાર્મોનિયમ ચાવી-થુક લાગ ૧ લાની પ્રથમ આવૃત્તિ મારા મરહુમ પ્રિય પૂજ્ય પિતાજીએ રચી પ્રગટ કરેલી લાંબો વખત થયો ખપી ગયેલી હોવાથી હાલમાં તેની બીજી આવૃત્તી ગુણી ગ્રાહકોની સેવામાં મુકતાં આશા રાખું છું કે વાજાંત્રના શોખીન સાહેબો તરફથી મને આગળ મુજબ પુરતો આશ્રય મલશે.

આ બીજી આવૃત્તિમાં અસલ રચનાને વક્તગી રહી વખતને અનુસરતા સુધારા વધારા દાખલ કર્યા છે; છતાં પણ ગુણી ગ્રાહકો નવા શિખનારને ઉપયોગી થઈ પડે એવો વધુ ખરો અને સંગીન સુધારો વધારો કરવાની સૂચના કરશે તો હવે પછી ની આવૃત્તિમાં તેવો સુધારો વધારો કરવાને સેવક ઝર કે જોહમતથી પછાત રહેશે નહીં.

કુંગરી બજાર સ્ટ્રીટ, | લાંબાલાદીન એમ. એચ. મેહેરઅલી,
મુબઈ.
ઇ. સ. ૧૯૦૮ બનેવારી.) પ્રગટ કરનાર.

પિઆનો ઘાટનો ઓરગન હાર્મોનિયમ.

હિંદુસ્તાની રાગની ટુંક સમજ.

હિંદુસ્તાની રાગની સમજ જો આપે છુકમાં ન હોય તો ન આવે તેમ કાંઈ નથી, પણ એની સમજણથી વાજાંત્ર વગાડનારાને કેટલુંક અજવાળું પડે છે. વાજાંત્ર વગાડવાનું મૂળ રાગવિદ્યા છે, માટે અત્રે તેનો સૈજ સાર આપેલો વ્યર્થ જશે નહીં.

હિંદુસ્તાની રાગના મુખ્ય ૨૧ સુર છે અને તે મુખ્ય ત્રણ ભાગોમાં વહેંચાઈ ગયેલા છે—યાને દર ભાગ સાત સ્વરનો છે. તે ભાગને સ્વરગ્રામ [યાને સ્વરનો માળો] કહે છે. એક ત્રણ માળાની ઈમારતની માફક ઉપલા સ્વરગ્રામો એક બીજાના પર ચડતા છે. પહેલા ગ્રામને [માળાને] ખરજગ્રામ બીજાને મધ્યમ યા પંચમગ્રામ અને ત્રીજાને ટીપ યા ગાંધારગ્રામ કહે છે. દરેક ગ્રામના સાત સ્વર તે જાણે સાત સાત પગથીની સીડીઓ [દાદર] છે, તેને સમક કહે છે. તેના સાત સુરનાં નામ ધનુષ અથવા વરસાદની કમાનના સાત રંગ ઉપરથી હિંદુ લોકોએ આપેલાં જણાય છે જે નીચેનાં નામથી ઓળખાય છે.

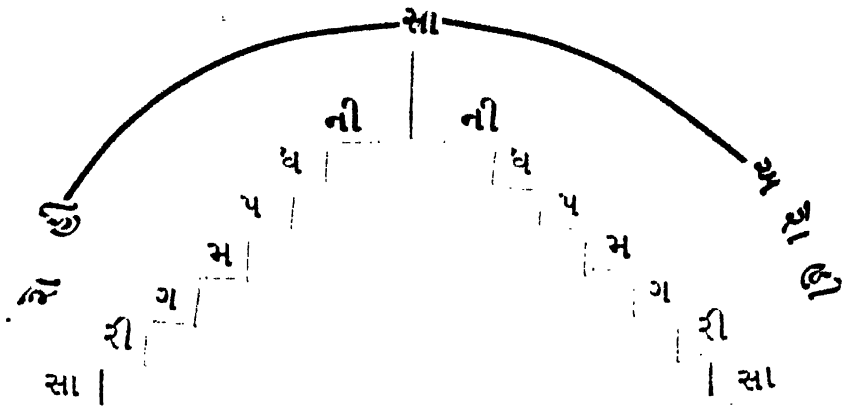
પડજ રીષભ ગાંધાર મધ્યમ પંચમ ધૈવત નીષાદ.

૧ ૨ ૩ ૪ ૫ ૬ ૭

રાગ જાણનારાઓ ઉપલા સમસુરોને તેના પહેલા એક એક અક્ષરથી નીચે પ્રમાણે ઓળખે છે—

સા રી ગ મ પ ધ ની

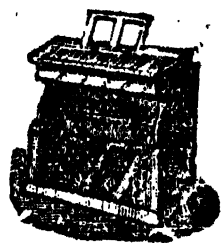
હવે એ સાત સુરને વધારે સમજણુ સાર નીચે આપેલા સમકમાં ગોઠવી બતાવ્યા છે. પહેલાં નીચેની પગથી પર સા છે તેનો અવાજ નંડા [મોરના જેવો] છે અને પછી જેમ જેમ પગથી ચડે છે તેમ તેમ અવાજ પણ ચડે છે, યાને તેમ તેમ પાતળો અવાજ આવે છે. નીચેના સમકમાં એક ગમથી સ્વર ચડે છે તેને રોહી કહે છે અને બીજી ગમથી ઉતરે છે તેને અરોહી કહે છે.

એ પ્રમાણે ત્રણ ગ્રામના સ્વરોમાંથી હિંદુસ્તાની રાગના ૬ રાગ અને તેની ૩૦ રાગણીઓ થયેલી છે અને તેમાંથી તેના પુત્ર વિગેરે થઈને અનેક તબ્દેહની રાહ થઈ છે, તેને ભારજા કહે છે જેનો સુમાર કરવો મુશ્કેલ છે.

હારમોનિયમ.

હારમોનિયમ એક સંપૂર્ણ અને મધુર સ્વરનો યુરોપિયન વાજીંત્ર છે અને આરગન અથવા પિઆનોની માફક ટેબલ અથવા પેડીમાં કસોવાળું હોવાથી કેટલાક દેશી વાજીંત્રો કરતાં, વગાડવા શિખવું સહેલું છે. ઘણા અવાજોને સાહિત્ય થવાને તે ઘણી શક્તિના જિંઝાનીઆ જેવા જોઈએ તેવા સ્વર કહાડી શકે છે. એમાંથી

સ્વરો નિકળવાનો નિયમ કનસર્ટિના અથવા એકારડિયનને મળતો છે. દરજીના શિવવાના સાંચાને જેમ પગથી ચલાવવામાં આવે છે તેમ હારમોનિયમને પગે અથવા હાથે* ચલાવવાથી તેના ધમણમાં પવન ભરાય છે અને જે કલપર આંગળ રાખીએ તેમાંથી તે પવન નિકળતો થવાથી રાગ પેદા થાય છે.

હારમોનિયમ ઘણી જાતના આવે છે. ત્રણ, સાડા ત્રણ, ચાર અથવા પાંચ સપ્તક સુધીના ફેલ્ડીંગ એટલે કે પેડીના આકારમાં ઘડી વાળી શકાય તેવા, સદા ઉભા રાખી શકાય તેવા તથા હાથથીજ ચલાવી શકાય તેવા પણ આવે છે. ગાનાર તથા વગાડનારને ત્રણથી વધુ સપ્તકની જરૂર પડતી નથી અને હાલ દેશી ગાયન માટે ઘણું કરીને ત્રણ સપ્તકની જનાવટના આવે છે. આ પુસ્તકમાં આકૃતિઓ ત્રણ સપ્તકવાળા હારમોનિયમની આપેલી છે જે પરથી એ વાજીંત્રની પુરી ઓળખ થઈ શકે છે.

વળી હારમોનિયમ બે જાતના કીબોર્ડના આવે છે.

પેહેલી જાત—જેમાં સાંચે થઈ જોતાં આપણા ડાબા હાથ તરફ પેહેલો કાલી બે કસોનો જથ્થો આવે છે.

બીજી જાત—જેમાં સાંચે થઈ જોતાં આપણા ડાબા હાથ તરફ પેહેલો કાલી ત્રણ કસોનો જથ્થો આવે છે.

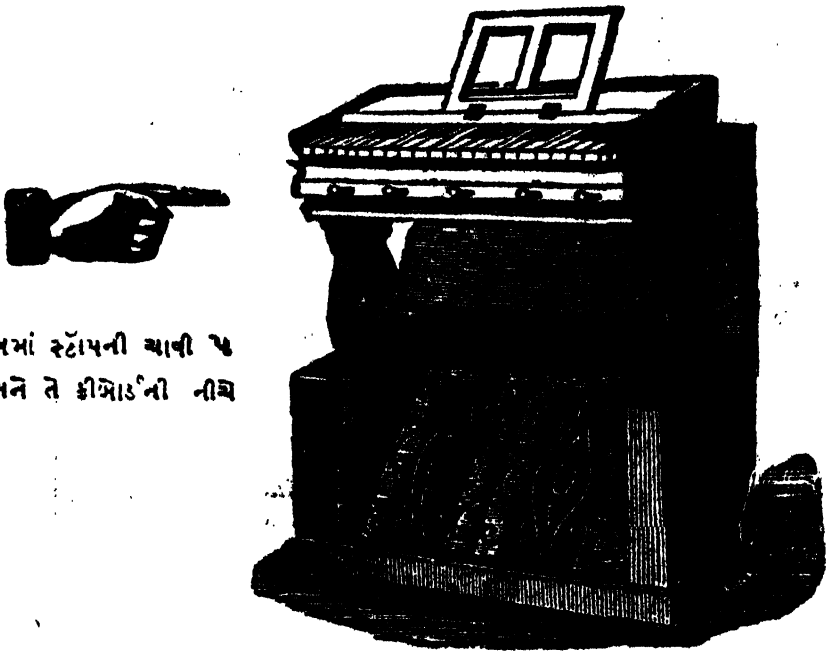
જુઓ આકૃતિ પાને ૧૦ અને ૧૧ મે.

 (ગમે તે રીતનો હારમોનિયમ હશે તોપણ આજેજ પુસ્તકથી વગાડવા શિખી શકાશે, જેની સમજણ આગળ વધતાં આપેલી છે.)

* હારમોનિયમ પગે ચલાવવાના તથા હાથે ચલાવવાના પણ આવે છે.

હારમોનિયમની સ્ટોપની ચાવી અને તેના સમજ. A

હારમોનિયમ ખીમા કે મોટા-ઘાડા કે મડગડીયા-તીક્ષણ કે મીઠાસવાલા વગેરે જુદી જુદી પ્રકારના અવાજમાં વગાડવા માટે તેના કીબોર્ડની નીચે અથવા ઉપર સ્ટોપની ચાવીઓ હોય છે.* જેને ખેંચેલી અથવા બંધ કીધાથી સુરના અવાજમાં ઉપર મુજબનો જોડાતો ફેરફાર થઈ શકે છે. એ સ્ટોપની ચાવીની સંખ્યા માટે ચોક્કસ બાંધેલો નીયમ છેજ નહીં પણ સાધારણ ત્રણ સંપતકની બનાવટના ફોર્મીંગ હારમોનિયમમાં એ સ્ટોપની ચાવી ૬ આવે છે પણ કોઈમાં બોણી કે વધુ પણ આવે છે.

(આ ચિત્રમાં સ્ટોપની ચાવી પે દર્શાવેલી છે અને તે કીબોર્ડની નીચે આવેલી છે.)

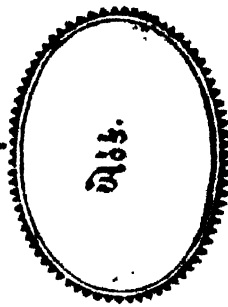
એ સ્ટોપની ચાવીના મથાલાપર અંગ્રેજીમાં જુદી જુદી જાતના અવાજ ના નામ લખેલા આવે છે. હારમોનિયમ વગાડતાં જેસતાં એ સ્ટોપની ચાવી એક અથવા વધુ ખેંચેલી રાખવાથી તે ઉપર લખેલા નામ મુજબનો અવાજ નીકળશે. જો એકજ ચાવી ખેંચી રાખેલી હશે તો તેપર લખેલા અવાજના નામનો સાદો અવાજ નીકળશે; અને જો એ અથવા વધુ ચાવી એકી વખતે સાથે ખેંચી રાખેલી હશે તો તે ખેંચેલી ચાવીઓપર લખેલા અવાજના નામોનો મીઠા સ્વરનો અવાજ નીકળશે.

A * સાધારણ ફોર્મીંગ હારમોનિયમમાં એ ચાવી આવે છે પણ ફટલાક સદા ઉભા રાખી રાક્ષય તેવા હારમોનિયમમાં એ ચાવીઓ આવતી નથી. માટે એ ચાવી હોય કે ન હોય તેમાં હારમોનિયમના કીબોર્ડ કે તેના સુરમાં કાંઈ પણ ફરક પડતો નથી કારણ કે કીબોર્ડ કે સુરને એ ચાવી સાથે કરોડ સંબંધ નથી. માટે એ ચાવી કીબોર્ડ કે સુરને લગતા કે જરૂરી નથી એ સમજવું નહીં.

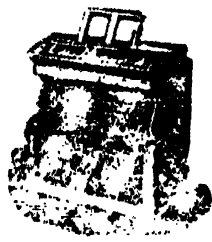
નં ૦ ૨ જો. બીજી ભાતના શ્રીખોડીનો નકશો અને તેની સમજ.

(૧૧)

ખરજનો અથવા ૧ લો સપ્તક.		સુરનો અથવા ૨ જો સપ્તક.		ડીપનો અથવા ૩ જો સપ્તક.	
રી ૧	ગ ૨	મ ૩	પ ૪	ધ ૫	ની ૬
રી ૧	ગ ૨	મ ૩	પ ૪	ધ ૫	ની ૬
રી ૧	ગ ૨	મ ૩	પ ૪	ધ ૫	ની ૬
રી ૧	ગ ૨	મ ૩	પ ૪	ધ ૫	ની ૬
રી ૧	ગ ૨	મ ૩	પ ૪	ધ ૫	ની ૬
રી ૧	ગ ૨	મ ૩	પ ૪	ધ ૫	ની ૬
રી ૧	ગ ૨	મ ૩	પ ૪	ધ ૫	ની ૬
રી ૧	ગ ૨	મ ૩	પ ૪	ધ ૫	ની ૬
રી ૧	ગ ૨	મ ૩	પ ૪	ધ ૫	ની ૬
રી ૧	ગ ૨	મ ૩	પ ૪	ધ ૫	ની ૬

હારમોનિયમના કીબોર્ડ અને તેના સુરના સમજણ.

હારમોનિયમ વગાડનાં શિખનારે પ્રથમ જાણવું જોઈએ કે—

રાગના ત્રિવ (પકા) સુર સાત છે, જેની વચ્ચે વળી અડધા (કોમળ) સુર પાંચ આવેલા છે. એમ માત અને પાંચ મળીને બાર સુરના જથ્થાને સમજ કહે છે. ગનાર અથવા વગડનારને એવા ત્રણ સમજ ઉપોગમાં આવે છે. એ ત્રણ સમજમાંથી ૧ કાને ખરજ, ૨ જાને સુર અને ૩ જાને ટીપ કહે છે.

હારમોનિયમના ચાવી-બોર્ડ પર એ ત્રણ સમજ-દરેક કયાંથી શરૂ થઈને કયાં સુધી આવે છે તે તથા તેના સુન્ની વીગત નીચે આપી છે.

હારમોનિયમ બે જાતના કીબોર્ડના આવે છે તે આગળ સમજાવેલું છે નવા શિખનારની સર્વે ગુચવણ દુર કરવાને અને તેને સમજવું થાણું સહેલું પડે તે માટે પાંચ ૦૦ અને ૧૧ માંએ તે બેક જાતના કીબોર્ડની બે જુદી જુદી આકૃતિઓ આપેલી છે જે દરેકમાં ત્રણે સમજ દેખાડેલા છે અને તેની ચાવીઓ પર સુરના નામ અને નંબર પણ લખેલા છે.

નં ૦ ૧ લાની આકૃતિ-પેહેલી જાતના હારમોનિયમના કીબોર્ડની છે. જેમાં સાંમે થઈ જોતાં આપણા ડાબા હાથ તરફ પેહેલો કાળી બે કલોનો જથ્થો આવે છે. એવા કીબોર્ડમાં આકૃતિમાં બતાવ્યા પ્રમાણે, ડાબા હાથ તરફની પેહેલી ત્રણ સફેદ કલ મુકી દઈ, ચોથી સફેદ કલને પેહેલી કલ ગણવી અને તે સુર નંબર ૧ લા સા સમજવો અને એજ સુધી પેહેલો અથવા ખરજનો સપ્તક શરૂ થતો સમજવો.

નં ૦ ૨ જાની આકૃતિ-બીજી જાતના હારમોનિયમના કીબોર્ડની છે. જેમાં સાંમે થઈ જોતાં આપણા ડાબા હાથ તરફ પેહેલો કાળી ત્રણ કલોનો જથ્થો આવે છે. એવા કીબોર્ડમાં આકૃતિમાં બતાવ્યા પ્રમાણે ડાબા હાથ તરફની પેહેલી સફેદ કલને પેહેલી કલ ગણવી અને તે સુર નં ૧ લા સા સમજવો અને એજ સુરથી પેહેલો અથવા ખરજનો સપ્તક શરૂ થતો સમજવો.

એ પ્રમાણે પેહેલી જાતના હારમોનિયમમાં, પેહેલી સફેદ ત્રણ કલ મુખીને ચેથી સફેદ કલને પહેલી ગણવી અને પછી સુરનો હીસાગ આગળ બાંધવો અને બીજી જાતના હારમોનિયમમાં પહેલી સફેદ કલનેજ પહેલી ગણવી અને પછી સુરનો હીસાગ આગળ બાંધવો.

એ પ્રમાણે * —

પેહેલી-સફેદ	કલ તે સુર ૧ લો અથવા સા તાવ સમજવો.
તેની પાસેની કાળી	કલ તે સુર ૨ા નો અથવા રી કામજ સમજવો.
બીજી-સફેદ	કલ તે સુર ૨ જે અથવા રી તીવ સમજવો
તેની પાસેની કાળી	કલ તે સુર ૨ા નો અથવા ગ કામજ સમજવો
ત્રીજી-સફેદ	કલ તે સુર ૩ જે અથવા ગ તીવ સમજવો.
તેની પાસેની કાળી	કલ તે સુર ૩ા નો અથવા મ કામજ સમજવો.
ચેથી-સફેદ	કલ તે સુર ૪ થો અથવા મ તીવ સમજવો.
પાંચમી-સફેદ	કલ તે સુર ૫ મો અથવા પ તીવ સમજવો.
તેની પાસેની કાળી	કલ તે સુર ૫ા નો અથવા ષ કામજ સમજવો.
છઠ્ઠી-સફેદ	કલ તે સુર ૬ હો અથવા ષ તીવ સમજવો.
તેની પછીની કાળી	કલ તે સુર ૬ા નો અથવા ની કામજ સમજવો
સાતમી-સફેદ	કલ તે સુર ૭ મા અથવા ની તીવ સમજવો

એ રીતે સાત સફેદ અને પાંચ કાળી મુખીને બાર કલોમાંથી નીકળતા અવાજ તે બાર સુર થયા; અને તે પેહેલો અથવા ખરજનો સપ્તક થયો. એજ રીતે એની બાજુમાં બીજો અથવા સુરનો સપ્તક આવેલો છે, જેની બાર કલો પુરી થતાં તેની બાજુમાં ત્રીજો અથવા ટીપનો સપ્તક જમણા હાથના છેડા સુધી આવેલો છે.

* આ પરથી સાફ દેખાય છે કે કાળી કલો તે અધા અડધા (કામજ) સુરને માટે છે અને સફેદ તે પૂરા (તીવ) સુરને માટે છે. સુર ૧ લો સા ત્રણ કાળી કલની પ્રથમ આવે છે અને સુર ૫ મો ૫ જે કાળી કલની પ્રથમ આવે છે. એટલું શિખનારે લક્ષમાં રાખ્યાથી ચાવીઓ યાદ રાખવી ઘણું સહેલ થશે. હારમોનિયમમાં આકૃતિ પ્રમાણે સપ્તક અથવા સુર લખેલા આવતાજ નથી પણ નવા શીખનારે આકૃતિમાં લખ્યા પ્રમાણે કીબોર્ડ પર સાધથી સુર માંડી લેવા કે જેથી શિખતાં ઘડીઘડી ભુલ થઇને કંટાળો આવે નહીં.

નોટની ગોઠવણી.

આ પુસ્તકમાં નોટ-સુરના નામ “ સા રી ગ મ પ ધ ની ” થી તથા (કેસે ના સુરના) નાંબરથી પણ આપી છે.

કોમળ સુર-સારીગમથી આપેલી નોટમાં મરાડી^૩ અક્ષરથી જણાવ્યા છે અને નાંબરથી આપેલા નોટમાં અડધ સુરથી જણાવ્યા છે; અને નોટ કયા સપ્તક પર વાગે છે તે ૧-૨-૩ એવા આંકથી બતાવ્યું છે.

દાખલો—

	નિ	ની	ની	ની	ની	ની
	તિવ્ર તે સરેદ	ક્રોમળ તે કાળી	ક્રોમળ તે કાળી	તીવ્ર તે સરેદ	ક્રોમળ તે કાળી	તિવ્ર તે સરેદ
	ક્રત્ર નં. ૧	ક્રત્ર નં. ૨	ક્રત્ર નં. ૩	ક્રત્ર નં. ૨	ક્રત્ર નં. ૨	ક્રત્ર નં. ૫
સુરના નામથી નોટ—	સા	રી	મ	રી	ગ	ધ
સપ્તકના આંક—	૧	-	-	૨	-	-
સુરના નાંબરથી નોટ—	૧	૨	૩	૨	૨	૫

પેહેલી ત્રણ ચાવી
પેહેલા સપ્તકની
અને બીજી ત્રણ
ચાવી બીજા સ-
પ્તકની સમજવી.

(એ પ્રમાણે સુરના નામની નોટ તથા નાંબરની નોટ એ ઉપર ધ્યાન રાખવાની કશી જરૂર નથી. જે સુરના નામોથી શીખે તેણે નીચેની નાંબરની નોટ ને મુકી દેવી અને જે નાંબરની નોટથી શીખે તેણે ઉપલી સુરના નામોની નોટ પડતી મુકવી.)

૧-એ ગોઠવણથી શીખતાં માત્ર ત્રણ આખર લક્ષ આપવું પડશે. અક્ષર અથવા નાંબર (સુરના નામ નાંબર) થી-સુર તીવ્ર કે ક્રોમળની સમજ. આંક (૧, ૨, ૩) થી-સપ્તકની સમજ. અને નીચેની ૦ * નિશાનીથી અવાજ ટૂંકો લાંબો કરવાની સમજણ મળશે.

૨-નવા શિખનારોને આ નાંબરથી આપેલી નોટ ધણો અનુકૂળ થશે. કારણ કે સારીગમથી અમુક સુર આગલ ગયો કે પાછળ રહ્યો તે તેના ધ્યાન પર તરત આવવું નથી અને નાંબરથી તેજ પહે તે વર્તી શકાય છે.

૩-કોમળ સુરના અક્ષર રી ગ મ ધ ની (એ અક્ષરની ઉપર લીટીના ફરક સિવાય) ગુજરાતી અક્ષરોને મળતાજ છે માટે બીજી ભુદી નીશાનીઓ આપીને નોટમાં ગુચવણ કીધી નથી અને તે મરાડી લખ્યા છે જેથી શિખનારને મળ્યું સવલ પડશે.

નોટની છેક નીચે કેટલેક ઠેકાણે • * આ માહેની નીશાની
કાઢી છે, તેની સમજણ.—

• આવી નીશાની જે આવીની નીચે કીધેલી છે તે આવીનો અવાજ
જરાક કહાડવો એટલે કે તે આવી જરાક વાગી કે તરત તેની બાજુની આવીને
(જે નોટમાં લખેલી હોય તે) વગાડવી.

* આવી નીશાની જે આવીની નીચે કીધેલી છે તે આવીનો અવાજ
સાધારણ રીતે વગાડવાના કરતાં લાંબો કરવો યાને તેનો અવાજ વધારે કહાડવો.

ગાયન વગાડવાને ઝડપથી શિખવાની રીત.

નીચે પ્રમાણે વર્તવાથી નવો શિખનાર પછી આસાનોથી શીખી શકશે
પેઠણ—આર્ય પુસ્તકમાં આપેલા દરેક વિષય વાંચીને બરોબર સમજી લેવું
પણ વિશેષ કરીને “ હારમોનિયમનો કીઓર્ડ ” અને રાગના સુરની
સમજણ ” તથા “ નોટ અને નિશાનીઓની સમજણ ” એ વિષયોનું
અભ્યાસ પાકા કરવો.

બીજું—કીઓર્ડની આપેલી આકૃતિઓપરથી હારમોનિયમની આવીઓપર
સાધથી સુર માંડી લેવા.

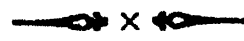
ત્રીજું—સારીગમના આપેલા ચાર પાઠ પેહેલેથી અનુક્રમે એક પછી એક
હારમોનિયમપર વગાડવા શિખવા અને તે દરેકની હાથ કણરત એવી
સરસ કરવી કે બધી રીતે આંગણા ફરી વળવાને શક્તિવાન થાય
અને તેના સુરોપર એવો ધ્યાન રાખવો કે વાજાંત્રમાં વગાડતાં દરેક
સુર ક્યો છે તે વગર ભ્રમ એાળખાધ શકાય.

ચોથું—ઉપર પ્રમાણે વર્તવા પછી પેહેલા ગાયનથી વગાડતાં શિખવાને યત્ન
કરવું તે એવી રીતે કે પ્રથમ તો ગાયનનો પૂરો અંત્રો બરોબર મોહોડે
કરી ગાતાં શિખવો તે પછી તેની દરેક લીટીના નાના નાના કટકાઓ
ના નોટ જુદી જુદી વગાડવા શીખવી જે પછી આખી લીટીની
નોટ વારંવાર વગાડવાના કસરત કરવી. એ પ્રમાણે એક લીટી
બરોબર હાથે બેઠા પછી બીજી લીટી શિખવી. એમ કરતાં તે આખી
તર્જ શિખવા પછી અનુક્રમે આમળ વધવું.

હારમોનિયમ વગાડવા કેમ બેસવું અને ચલાવવું.

હારમોનિયમ વગાડવાને તેની સાંખે બરોબર મધ્યમાં એક મક્કમ બેઠક લઈ બેસવું અને આપણા બેઠક પગ નીચેના સાપરીઆપર રાખી હાથના આંગલાથી ચાવીઓને દાખતાં પગ ચલાવવા. ચાવીઓપર આંગલા ગ્રાખ્યા વગર ખાલી પગ કદી ચલાવવા નહીં. ચાવીને દાખતાં પગ એવી રીતે ચલાવવા કે એક પગ નીચે દાખવો અને બીજા ઉપર લેવો. એટલેકે એક પગ જ્યારે નીચે બેસે તે સાથે બીજા ઉપર ચઢે. બેઠક પગ સાથે કદી બેસાડવું નહીં, તેમજ આંચકાથી પણ પગ ચલાવવા નહીં પણ એક નીચમે એક પગ દાખવો અને બીજા ઉપર લેવો. એ રીતે હાથે કસો દાખતાં પગ ચલાવવા કે જેથી સૂર નીકળશે. જો હારમોનિયમ હાથે ચલાવવાનું હોયતો એક હાથે કસો દાખતા બીજા હાથે ધમણ ચલાવવું. મોહોટા અથવા ઉતાવળા સુરે વગાડવું હોયતો પગ ઉતાવળા ચાલે ચલાવવા અને ધીરે અથવા નરમ સુરે વગાડવું હોયતો પગ ધીરે ચલાવવા હારમોનીયમ એકજ હાથે તથા બેઉ હાથે પણ વાગે છે. બે હાથે (દબલ સુર) વગાડવું હોયતો કીબોર્ડની જમણી તરફ જમણા હાથ અને ડાબી તરફ ડાબા હાથ ફરી શકે છે.

પાઠ ૧ લો.

સાદી “ સારીગમ ” ની નોટ.

ચીત્રમાં બતાવ્યા પ્રમાણે હારમોનિયમપર બરોબર મધ્યમાં બેઠક કીધા પછી આ પહેલા પાઠની ચાવીઓ એક પગી એક જમણા હાથે એવી ચાકસાકાથી વગાડવી કે જે ચાવી વગાડીએ તેજ ચાવી શાવાય બીજી પાસેની ચાવીને આંગલ અડકીને સાથે તેનો અવાજ નીકળે નહીં અને એ રીતે એ પાઠની ખુબ ફસરત કરીને હાથ બેસાડવો.

રોહી અથવા ચઢુડતા સુર.

સુર-- સા રી ગ મ પ ધ ની સા રી ગ મ પ ધ ની સા

સપ્તક... ૧ — — — — — ૨ — — — — — ૩

ચાવી નં.-૧ ૨ ૩ ૪ ૫ ૬ ૭ ૧ ૨ ૩ ૪ ૫ ૬ ૭ ૧

* સાધારણ રીતે “ સારીગમ ” વગાડવામાં અથવા ગાવામાં “ મ ” હમેશા કામળ વપરાય છે. તે માટે કામળ આપ્યો છે ત્રીજા “ મ ” ચોક્કસ રાગ રાગણીઓમાંજ કામે લાગે છે.

અરોહી અથવા ઉતરતા સુર

સુર—સા ની ધ પ મ ગ રી સા ની ધ પ મ ગ રી સા

સપ્તક—૩ ૨ — — — — — ૧ — — — — —

આવી નં. ૧ ૭ ૬ ૫ ૩ા ૩ ૨ ૧ ૭ ૬ ૫ ૩ા ૩ ૨ ૧

પાઠ ૨ જો.

સાદી બેવડી “સારીગમ” ની નોટ.

રોહી અથવા ચઢતા સુર.

સુર... સા સા રી રી ગ ગ મ મ પ પ ધ ધ ની ની

સપ્તક... ૧ — — — — — — — — — — —

આવી નં. ૧ ૧ ૨ ૨ ૩ ૩ ૩ા ૩ા ૫ ૫ ૬ ૬ ૭ ૭

સુર... સા સા રી રી ગ ગ મ મ પ પ ધ ધ ની ની

સપ્તક... ૨ — — — — — — — — — — —

આવી નં. ૨ ૧ ૨ ૨ ૩ ૩ ૩ા ૩ા ૫ ૫ ૬ ૬ ૭ ૭

અરોહી અથવા ઉતરતા સુર.

સુર... ની ની ધ ધ પ પ મ મ ગ ગ રી રી સા સા

સપ્તક... ૨ — — — — — — — — — — —

આવી નં. ૭ ૭ ૬ ૬ ૫ ૫ ૩ા ૩ા ૩ ૩ ૨ ૨ ૧ ૧

સુર... ની ની ધ ધ પ પ મ મ ગ ગ રી રી સા સા

સપ્તક... ૧ — — — — — — — — — — —

આવી નં. ૭ ૭ ૬ ૬ ૫ ૫ ૩ા ૩ા ૩ ૩ ૨ ૨ ૧ ૧

પાઠ ૩ જો.

ત્રસુરી “સારીગમ” ની નોટ.

રોહી અથવા ચઢતા સુર.

સુર—સા રી ગ રી ગ મ ગ મ પ મ પ ધ પ ધ ની ધ ની સા

સપ્તક—૧ — — — — — — — — — — ૨

આવી નં. ૧ ૨ ૩ ૨ ૩ ૩ા ૩ ૩ા ૫ ૩ા ૫ ૬ ૫ ૬ ૭ ૬ ૭ ૧

અરોહી અથવા ઉતરતા સુર

સુર—સા ની ધ ની ધ પ ધ પ મ પ મ ગ મ ગ રી ગ રી સા

સપ્તક—૨ ૧ — — — — — — — — — —

આવી નં. ૧ ૭ ૬ ૭ ૬ ૫ ૬ ૫ ૩ા ૫ ૩ા ૩ ૩ા ૩ ૨ ૩ ૨ ૧

પાઠ ૩ જો. A

ઘોસુરી “સારીગમ” ની નોટ.

શેઢી અથવા ચઢડતા સુર

સુર—સા રી ગ મ રી ગ મ ય ગ મ ય ધ મ ય ધ ની ય ધ ની સા

સપ્તક—૧ — — — — — — — — — — — ૨

આવી નં. ૧ ૨ ૩ ગા ૨ ૩ ગા પ ૩ ગા પ ફ ગા પ ફ ૭ પ ફ ૭ ૧

અરોહી અથવા ઉતરતા સુર

સુર—સા ની ધ પ ની ધ પ મ ધ પ મ ગ પ મ ગ રી મ ગ રી સા

સપ્તક—૨ ૧ — — — — — — — — — — —

આવી નં. ૧ ૭ ફ પ ૭ ફ પ ગા ફ પ ગા ૩ પ ગા ૩ ૨ ગા ૩ ૨ ૧

પાઠ ૪ થો

“સારીગમ” ની ફરતિ નોટ.

શેઢી અથવા ચઢડતા સુર

સુર—સા રી સા રી ગ રી ગ રી ગ મ ગ મ ગ મ ય

સપ્તક—૧ — — — — — — — — — — —

આવી નંબર ૧ ૨ ૧ ૨ ૩ ૨ ૩ ૨ ૩ ગા ૩ ગા ૩ ગા પ

સુર—મ ય મ ય ધ ય ધ ય ધ ની ધ ની ધ ના સા

સપ્તક—૧ — — — — — — — — — — — ૨

આવી નંબર ગા પ ગા પ ફ પ ફ પ ફ ૭ ફ ૭ ફ ૭ ૧

અરોહી અથવા ઉતરતા સુર

સુર—સા ની સા ની ધ ની ધ ની ધ પ ધ પ ધ પ મ

સપ્તક—૨ ૧ ૨ ૧ — — — — — — — — —

આવી નંબર—૧ ૭ ૧ ૭ ફ ૭ ફ ૭ ફ પ ફ પ ફ પ ગા

સુર—પ મ ય મ ગ મ ગ મ ગ રી ગ રી ગ રી સા

સપ્તક—૧ — — — — — — — — — — —

આવી નંબર—પ ગા પ ગા ૩ ગા ૩ ગા ૩ ૨ ૩ ૨ ૩ ૨ ૧

નં. ૧ આસાવરિ-દીપત્યંદિ (મસ્તનવી)

અરે કાન હયે તું તેરા કયા હયે નામ-તજ

ખુદાયા તું ખાવિંદ સખસે બડા
જમી આસ્માં તુને પએદા કીયા

ખુ	દા	યા	તું	ખા	વીં	દ	સખ	સે	બ	ડા
ગ	મ	મ	ગ	મ	પ	પ	ધ	પ	મ	ગ
૨	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
૭	ગા	ગા	૩	ગા	પ	પ	ફ	પ	ગા	૩
જ	મીં	આ	સ	માં	તુ	ને	પે	દા	કી	આ
સાં	રી	રી	સા	રી	ગ	ગ	મ	ગ	રી	સા
૨	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
૧	૨	૨	૧	૨	૩	૩	ગા	૩	૨	૧

*

નં. ૨ લલિતછંદ-દાદરો.

અરર માહર તું હવે યશે—તજ

કવિબધા ધણૂએ કથી મરે
મથન ખંતથી સંત સૌ કરે.

ક	વિ	બ	ધા	ધ	ણું	એ	ક	થી	મ	રે
સા	સા	સા	રી	ગ	મ	ગ	મ	પ	મ	ગ
૨	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
૧	૧	૧	૨	૩	ગા	૩	ગા	પ	ગા	૩
૭	૦				*					*
મ	થ	ન	ખં	ત	થી	સં	ત	સૌ	ક	રે
રી	ગ	રી	સા	રી	ગ	રી	ગ	રી	રી	સા
૨	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
૨	૩	૨	૧	૨	૭	૨	૩	૨	૨	૧
૦	૦				*					*

(૨૦) નં. ૩ ખમ્માય-દાદરા (ગઝલો ઝકર.)

અએ કાશ ગમ મેરા કબી જાએગા યા નહીં—તજ્જ.

તગદીર હુમારી ઈનદીનો કએસી બદલ ગઈ

હાથોમે આકે વો પરી કએસી નીકલ ગઈ-તગદીર

તગ	દીર	હ	મા	રી	ઇન	દી	નો	કે	સી	બ	દલ	ગ	ઈ
સા	સા	રી	સા	પ	ધ	પ	મ	મ	પ	પ	ધ	રી	સા
૨	—	—	—	૧	—	—	—	—	—	—	—	૨	—
૧	૧	૨	૧	૫	૬	૫	આ	આ	૫	૫	૬	૨	૧

*

હા	થોં	મે	આ	ક	વો	પ	રી	કે	સી	ની	કલ	ગ	ઈ
સા	રી	રી	રી	રી	ગ	રી	સા	રી	ગ	મ	ગ	રી	સા
૨	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
૧	૨	૨	૨	૨	૩	૨	૧	૨	૩	આ	૩	૨	૧

*

નં. ૪ જલ્લો-હુમરિ.

સોહાવે સખી આજ પલી સરતાજ-તજ્જ

બતાદે સખી કેન ગલી ગયો શામ—કેન ગલી ગયો શામ-બતાદે

ગોકુલ કુંડી-બીંદ્રાબન કુંડીરે-આઆઆઆ આઆઆ

ગોકુલ કુંડી-બીંદ્રાબન કુંડીરે—કુંડ ફીરી ચારો ધામ-બતાદે

બ	તા	દે	સ	ખી	કો	ઓ	ન	ગ	લી	ઇ	ગ	યો	શામ
સા	ની	ધ	ની	સા	ની	રી	સા	ની	ધ	મ	પ	ધ	સા
૨	૧	—	—	૨	૧	૨	—	૧	—	—	—	—	૨
૧	૬	૬	૬	૧	૬	૨	૧	૬	૬	આ	૫	૬	૧

*

કો	ન	ગ	લી	ગ	યો	શામ
રી	રી	રી	ગ	રી	ની	સા
૨	—	—	—	—	૧	૨
૨	૨	૨	૨	૨	૭	૧

*

બ	તા	દે	સ	ખી	કો	ઓ	ન	ગ	લી	ઇ	ગ	યો	શામ
પ	ધ	સા	રી	ગ	સા	રી	સા	ની	ધ	મ	પ	ધ	સા
૧	—	—	—	—	—	—	—	—	૧	—	—	—	૨
૫	૬	૧	૧	૨	૧	૨	૧	૬	૬	આ	૫	૬	૧

*

ગા	કુ	લ	કું	ઉ	ડી	બી	દ્રા	બ	ન	કું	ડી	ઇ	રે
સા	ની	સા	રી	ગ	રી	સા	સા	રી	રી	ગ	રી	ની	સા
૨	૧	૨	—	—	—	—	—	—	—	—	—	૧	૨
૧	૭	૧	૨	૨	૨	૧	૧	૨	૨	૨	૨	૭	૧

* *

આ	આ	આ	આ	આ	આ	આ	આ
ની	સા	રી	સા	ની	ધ	ધ	ધ
૧	૨	—	—	૧	—	—	—
૭	૧	૨	૧	૬	૬	૫	૫

ગા	કુ	લ	કું	ઉ	ડી	બી	દ્રા	બ	ન	કું	ડી	ઇ	રે
ધ	સા	સા	રી	ગ	રી	સા	સા	રી	રી	ગ	રી	ની	સા
૧	૨	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	૧	૨
૬	૧. ૧	૨	૨	૨	૧	૧	૨	૨	૨	૨	૭	૧	૧

* *

કું	ક	રી	રી	આ	રે	ધામ -
રી	રી	રી	ગ	રી	ની	સા
૨	—	—	—	—	૧	૨
૨	૨	૨	૨	૨	૭	૧

* * *

નં ૫ ગરબી.

આધવનંદનો છોરો તે નમંરો થયો જો-તજ

મારગ મુકોને કહું છું કાના ક્યારની જો

મુને રોકી રાખી છે કંઈ વારની જો—મારગ મુકો

મા	ર્ગ	મુ	અ	કા	ને	કહું	છું	કા	ના	ક્યા	૨	ની	ઇ	જો
સા	રી	સા	ની	ધ	મ	૫	ધ	ની	રી	સા	ની	ધ	૫	મ
૨	—	—	૧	—	—	—	—	—	૨	—	૧	—	—	—
૧	૨	૧	૬	૬	૭	૫	૬	૬	૨	૧	૬	૬	૫	૭

*

મુ	ને	રે	કી	રા	ખી	છે	ક	ઇ	વા	૨	ની	જો-માર્ગ
ધ	ની	સા	સા	રી	મ	ગ	રી	સા	ધ	ની	રી	સા
૧	—	૨	—	—	—	—	—	—	૧	—	૨	—
૬	૬	૧	૧	૨	૭	૨	૨	૧	૬	૬	૨	૧

*

* *

નં. ૬ જીલ્લો-પંજબી (હુમરી)

જોખનવા તોરા ભરકે ઊછલ રહ્યોરે-તર્ગ
કંગનવો મોરો કરસે સરક ગયોરે
ઓ આઓ મોરે સધ્યાં, ગઇલો મોરી બધ્યાં-કંગનવો
સજ દુલારેરે-સુનો પીયા પ્યારેરે
તુમ નહીં છાંડો પ્રીત, મએ જાને નહીં દુગી, જોખન રસ લુંગી
કલાઇ પતલીસી લચક ગયોરે-કંગનવો

કંગનવો મો	રો	ક	ર	સ	સ	ર	ક	ગ	યો	રે
ગ	મ	પ	ધ	પ	મ	ગ	રી	ગ	સા	રી
૨	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
૩	૩ા	૫	૬	૫	૩ા	૩	૨	૩	૧	૨

*

ઓ આ વો મો	રે	સે	યાં	ગ	ઇ	લો	મા	રી	બે	યાં-કંગન
પ	ધ	ની	સા	ની	ધ	પ	પ	ધ	રી	સા
૨	—	—	૩	૨	—	—	૩	૨	—	—
૫	૬	૭	૧	૭	૬	૫	૫	૬	૨	૧

*

*

રા જ દુ લા	રે	રે	સુ	નો	પી	યા	પ્યારે	ઓ	રે
મ	ગ	મ	પ	ની	સા	ની	ની	ધ	ની
૨	—	—	—	—	૩	૨	—	—	૩
૩ા	૩	૩ા	૫	૭	૧	૭	૬	૭	૧

* ૦ ૦

*

તુ મ ના હી છાં	ડો	પ્રીત	મં	જા	ને	ન	હીં	દું	ગી
મ	મ	ગ	મ	પ	ની	સા	ની	ધ	પ
૨	—	—	—	—	—	૩	૨	—	—
૩ા	૩ા	૩	૩ા	૫	૭	૧	૫	૬	૭

૦ ૦

*

જો	ખ	ન	ર	સ	લું	ગી
પ	ધ	રી	સા	ની	ધ	પ
૨	—	૩	—	૨	—	—
૫	૬	૨	૧	૭	૬	૫

ક	લા	ઇ	પ	ત	લી	ઇ	સી	લ	ચ	ક	ગ	યો	રે-કંગન
ગ	મ	પ	ધ	પ	મ	ગ	રી	ગ	સા	રી	મ	ગ	મ
૨	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
૩	૩ા	૫	૬	૫	૩ા	૩	૨	૩	૧	૨	૩ા	૩	૩ા

*

નં ૦ ૭ કાફી-દીપચંદી (હોરી.)

કાવ્યો પંથ અપાર—તજ

કાગનકે દીન ચાર, હારે સૈયાં કાગનકે દીન ચાર
સખીરી-અપના પીયા જો માંગેસો દહિંગી-કાગનકે
હીરાબી દહિંગી, મોતીબી દુંગી-હીરાબી દુંગી ચરી
મોતીબી દુંગી, દહિંગી ગલેકો હાર-સખીરી-અપના પીયા

કા ગ ન કે એ દી ન ચાર-હાં હાં રે સૈ યાં-કાગન

સા રી રી રી ગ મ મ પ ધ પ મ ગ રી

૨ — — — — — ૨ — — — — —

૧ ૨ ૨ ૨ રા આ આ પ ૬ પ આ રા ૨

• •

*

સ ખી રી અ પ ના પી યા જો માં ગે સો દ હિંગી-કાગન
મ પ સા ની ધ પ મ ગ રી ની ધ પ મ ગ રી

૨ — ૩ ૨ — — — — — — — — — — —

આ પ ૧ ૬ા ૬ પ આ રા ૨ ૬ા ૬ પ આ રા ૨

*

• •

*

*

હી રા ખી દુંગી આ મો આ તી બી દુંગી

પ પ ધ ની સા રી ગ રી સા સા ની

૨ — — — — — ૩ — — — — — ૨

૫ ૫ ૬ ૭ ૧ ૨ રા ૨ ૧ ૧ ૬ા

*

• •

*

હી રા ખી દુંગી અ રી મો આ તી બી દુંગી
ધ પ ધ ની સા ની આ રી ગ રી સા સા ની

૨ — — — — — ૩ — — — — — ૨

૬ પ ૬ ૭ ૧ ૭ ૧ ૨ રા ૨ ૧ ૧ ૬ા

*

• •

*

દુંગી ગ લે શ્રી હાર

ધ પ પ પ મ પ

૨ — — — — —

૬ પ પ પ આ પ

*

*

સ ખી રી અ પ ના પી યા જો માં ગે સો દ હિંગી-કાગન
મ પ સા ની ધ પ મ ગ રી ની ધ પ મ ગ રી

૨ — ૩ ૨ — — — — — — — — — — —

આ પ ૧ ૬ા ૬ પ આ રા ૨ ૬ા ૬ પ આ રા ૨

*

• •

*

*

*

નં ૦ ૮ દાદરો. ('તાસીરે ખાખ' નાટકનો ગાયન)

ધ્રિજિજી—તજ

સયા યે કલામ હુએ, શાદીકા મકાન હુએ

ખુખ ધુમધામ હુએ, આજ રંગ હુએ

દીલ હિમંગ હુએ, બઝમ દંગ હુએ, ખુખ ધુમધામ હુએ—

સ	યા	યે	ક	લા	મ	હુએ	શા	દી	કા	મ	કા	ન	હુએ
ગ	ગ	ગ	ગ	મ	મ	ગ	રી	રી	સા	રી	ગ	રી	સા
૨	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

૩	૩	૩	૩	૩ા	૩ા	૩	૨	૨	૧	૨	૩	૨	૧
						*							*

ખુ	બ	ધુ	મ	ધા	મ	હુએ	આ	જ	રંગ	હુએ
ગ	ગ	ગ	રી	ગ	મ	ધ	પ	મ	ગ	રી
૨	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

૩	૩	૩	૨	૩	૩ા	૬	૫	૩ા	૩	૨	૧
						*					*

દી	લ	જિ	મંગ	હુએ	બઝ	મ	દંગ	હુએ—ખુખધુમ
પ	પ	ધ	ધ	પ	પ	પ	ધ	ધ
૨	—	—	—	—	—	—	—	—

૫	૫	૬	૬	૫	૫	૬	૬	૫
								*

નં ૦ ૯ કલ્યાન—દીપચંદી. (ગઝલે તુરાબ)

સુના બાબા હસન હય નામ મેરા—તજ

ખુશીસે કાટલે દીલદાર ગરદન

યે હાઝર હુએ સરે બાઝાર ગરદન—ખુશીસે

જો આશક હુએ નહીં મરનેસે ડરતે

કટાતે હુએ સરે બાઝાર ગરદન—ખુશીસે

ખુ	શી	સે	કા	ટ	લે	દી	લ	દા	૨	ગ	૨	દન
ગ	ગ	ગ	મ	ધ	પ	મ	ગ	સા	રી	ગ	રી	સા
૨	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

૩	૩	૩	૩ા	૬	૫	૩ા	૩	૧	૨	૩	૨	૧
						૦	૦					*

યે	હા	જ	૨	હુએ	સ	રે	બા	બા	જા	૨	ગ	૨	દન
ગ	ગ	ગ	ગ	મ	ધ	પ	મ	ગ	સા	રી	ગ	રી	સા
૨	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

૩	૩	૩	૩	૩ા	૬	૫	૩ા	૩	૧	૨	૩	૨	૧
							૦	૦					*

એ આ શ ક હએ	ન હીં મર ને	સે ડ ર તે
ગ ગ પ પ પ	પ પ પ પ	પ ની ધ પ
૨ — — — —	— — — —	— — — —
૩ ૩ ૫ ૫ ૫	૫ ૫ ૫ ૬	૫ ૭ ૬ ૫
૦ ૦		

કે ટા તે હએ	સ રે બા આ ઓ	૨ ગ ર દન
ગ ગ ગ મ	ધ પ મ ગ સા	રી ગ રી સા.
૨ — — — —	— — — —	— — — —
૩ ૩ ૩ ૩ા	૬ ૫ ૩ા ૩ ૧	૨ ૩ ૨ ૧
	૦ ૦	*

નં ૦ ૧૦ એમણુ કલ્યાન-પીસ્તો. (ગઝલે નઝીર)

તકરકા હોતા હએ અએસાબી ગુલનદામ કહીં

મએ કહીં શીશા કહીં સાકી કહીં જામ કહીં-તકરક

દીલકી બેતાબી ન યાં દેરને દેતી હએ મુજે

દીન કહીં રાત કહીં સુબો કહીં શામ કહીં-તકરકા

ત કર કા	હો તા હે એ	સા બી ગુ લન	દામ ક હીં
ગ રી સા	રી રી ગ ગ	પ પ ધ પ	ગ રી ગ
૨ — — — —	— — — —	— — — —	— — — —
૩ ૨ ૧	૨ ૨ ૩ ૩	૫ ૫ ૬ ૫	૩ ૨ ૩
*			*

મએ ક હીં	શી શા ક હીં	સા કી ક હીં	જામ ક હીં-તકરકા
ગ પ પ	ધ ધ પ પ	ગ ગ ધ પ	ગ રી ગ
૨ — — — —	— — — —	— — — —	— — — —
૩ ૫ ૫	૬ ૬ ૫ ૫	૩ ૩ ૬ ૫	૩ ૨ ૩
*			*

દીલકી બે એ	તા બી ન યાં	દે ર ને દે	તી હે મુ જે
ગ ગ પ ધ	સા સા સા સા	ધ ની સા રી	સા ની ધ પ
૨ — — — —	૩ — — — —	૨ — ૩ — —	— ૨ — —
૩ ૩ ૫ ૬	૧ ૧ ૧ ૧	૬ ૭ ૧ ૨	૧ ૭ ૬ ૫
દીન ક હીં	રા ત ક હીં	સુ બો ક હીં	શામ ક હીં-તકરકા
ગ પ પ	ધ ધ પ પ	ગ ગ ધ પ	ગ રી ગ
૨ — — — —	— — — —	— — — —	— — — —
૩ ૫ ૫	૬ ૬ ૫ ૫	૩ ૩ ૬ ૫	૩ ૨ ૩
*			*

નં. ૧૧ ભેરવી-દાદરો. ('પુદાદાદ' નાટકનો ગાયન)

કર અયાં તુ હમસે જયગા કહાં-તરજ

શાદમાં નજર પડા જહાં જહાં-શાદમાં નજર પડા જહાં જહાં-

જી બ હાલ હએ, કયા નેહાલ હએ, પીર ઐર જયાં

ખીલા હએ ખાગમેં ફુલફલ અયાં-શાદમાં

શા દ માં	ન જર પ ડા	જ હાં	જ હાં
સા મ મ	પ ઘ પ ઘ	મ રી	ગં સા

૨ — —	— — — —	— —	— —
-------	---------	-----	-----

૧ ડા ડા	પ પા પ પા	ડા પા	રા ૧
---------	-----------	-------	------

*

*

શા દ માં	ન જર પ ડા	જ હાં	જ હાં
સા મ મ	પ ઘ પ ઘ	ની સા	ની સા

૨ — —	— — — —	— ડ	૨ ડ
-------	---------	-----	-----

૧ ડા ડા	પ પા પ પા	ડા ૧	ડા ૧
---------	-----------	------	------

*

*

જી બ હા લ	હે કયા ને હા લ	હે પી ર ઐ ર	જ વાં
સા સા સા રી	સા ની ની ની સા	ની વ ઘ ઘ ની ઘ પ	

૩ — — —	— ૨ — — ૩	૨ — — — —	— — —
---------	-----------	-----------	-------

૧ ૧ ૧ ૧ા	૧ ૬ા ૬ા ૬ા ૧	૬ા પા પા પા ૬ા	પા પ
----------	--------------	----------------	------

૦ ૦

૦ ૦

૦ ૦

*

ખી લા	હે આગ	મેં ફુ લ ફુ લ અ યા
પ સા	ની ઘ	પ મ મ પ ઘ પ મ

૨ ડ	૨ —	— — — — —
-----	-----	-----------

૫ ૧	૬ા પા	પ ડા ડા પ પા પ ડા
-----	-------	-------------------

*

*

*

૦ ૦

*

નં. ૧૨ ખેમટો. ('અન્નાઉદીન' નાટકનો ગાયન)

નીસાર તોરે નખરે નાઝો અદાપર નીસાર

ગોરે ગોરે ગાલોંકે બોસે દીલાદે, દીલકો હો મોરે કરાર-નીસાર

ની સાર તો રે	ન ખ રે	ના ઝો અ	દા પર ની	સાર
દી મ મ મ	પ ઘ પ	મ મ ગ	પ મ ગ	દી

૨ — — —	— — — —	— — — —	— — — —	—
---------	---------	---------	---------	---

૨ ડા ડા ડા	પ પા પ	ડા ડા ડ	પ ડા રા	૨
------------	--------	---------	---------	---

*

जा	स	दी	दा	हे
प	व	ध	य	म
प	पा	पा	प	उ

भो	रे	डे	रार—नीसार
प	म	ग	म
प	डा	रा	आ

નં. ૧૩ ઇંગ્રેજી ગત-દાદરો. (દીવેર દીવશેર નાટકનો ગાયન)

Again again and again—437.

પનાહુ ખુદાકી પનાહુ, પનાહુ ખુદાકી પનાહુ

ન લાગે જે ઓરત, હુણે ન આકૃત

ઉમર ભર પ્રુદાકી પનાહ--પનાહ

$$\begin{array}{r} 4 \quad 11 \\ 8 \quad 4 \\ \hline 6 \quad 4 \end{array}$$

✱

ਪ ਨਾ
ਸਾ ਰੀ
੨ —
੧ ੨

*

न	आ	इत
म	म	ग
—	—	—
३॥	३॥	३

• •

પ ના
ની સા
— ૨
૭ ૧

✱

કાલિકા હુમપર હાલ મુકરર જાહેર સખ કરના
લેકીન ગડખડ સડખડ ભરભર હરંગીઝ યાં મત કરના.
કયું તુમ ડરકર મરતે હો-કયું તુમ શરફીર કરતે હો
નાહક ચે ઊઠકર, બદ અખતર ફીર, શોર કરે ખરખા .
દી-વા-ને-કો-ના-છે-ડો-કાલિકા

1 2 3 311 311 1 2 3 311 311 3 311 3 4 1

• •

• •

*

Question	Answer	Explanation	Reference	Topic	Subtopic	Difficulty	Category	Source	Year	Month	Day	Page
1. The following are the components of the cell wall of a plant cell except:	a. Cellulose	b. Hemicellulose	c. Pectin	d. Chitin								
2. The following are the components of the cell wall of a plant cell except:	a. Cellulose	b. Hemicellulose	c. Pectin	d. Chitin								
3. The following are the components of the cell wall of a plant cell except:	a. Cellulose	b. Hemicellulose	c. Pectin	d. Chitin								
4. The following are the components of the cell wall of a plant cell except:	a. Cellulose	b. Hemicellulose	c. Pectin	d. Chitin								
5. The following are the components of the cell wall of a plant cell except:	a. Cellulose	b. Hemicellulose	c. Pectin	d. Chitin								
6. The following are the components of the cell wall of a plant cell except:	a. Cellulose	b. Hemicellulose	c. Pectin	d. Chitin								
7. The following are the components of the cell wall of a plant cell except:	a. Cellulose	b. Hemicellulose	c. Pectin	d. Chitin								
8. The following are the components of the cell wall of a plant cell except:	a. Cellulose	b. Hemicellulose	c. Pectin	d. Chitin								
9. The following are the components of the cell wall of a plant cell except:	a. Cellulose	b. Hemicellulose	c. Pectin	d. Chitin								
10. The following are the components of the cell wall of a plant cell except:	a. Cellulose	b. Hemicellulose	c. Pectin	d. Chitin								

311 311 411 5 4 311. 3 2 1 2 3 311 4 311

• •

•

1. Organization 2. Personnel 3. Equipment 4. Methods 5. Results 6. Conclusions 7. References 8. Appendices 9. Tables 10. Figures 11. Summary 12. Abstract 13. Index 14. Glossary 15. Notes 16. Footnotes 17. References 18. Appendices 19. Tables 20. Figures 21. Summary 22. Abstract 23. Index 24. Glossary 25. Notes 26. Footnotes 27. References 28. Appendices 29. Tables 30. Figures 31. Summary 32. Abstract 33. Index 34. Glossary 35. Notes 36. Footnotes 37. References 38. Appendices 39. Tables 40. Figures 41. Summary 42. Abstract 43. Index 44. Glossary 45. Notes 46. Footnotes 47. References 48. Appendices 49. Tables 50. Figures 51. Summary 52. Abstract 53. Index 54. Glossary 55. Notes 56. Footnotes 57. References 58. Appendices 59. Tables 60. Figures 61. Summary 62. Abstract 63. Index 64. Glossary 65. Notes 66. Footnotes 67. References 68. Appendices 69. Tables 70. Figures 71. Summary 72. Abstract 73. Index 74. Glossary 75. Notes 76. Footnotes 77. References 78. Appendices 79. Tables 80. Figures 81. Summary 82. Abstract 83. Index 84. Glossary 85. Notes 86. Footnotes 87. References 88. Appendices 89. Tables 90. Figures 91. Summary 92. Abstract 93. Index 94. Glossary 95. Notes 96. Footnotes 97. References 98. Appendices 99. Tables 100. Figures 101. Summary 102. Abstract 103. Index 104. Glossary 105. Notes 106. Footnotes 107. References 108. Appendices 109. Tables 110. Figures 111. Summary 112. Abstract 113. Index 114. Glossary 115. Notes 116. Footnotes 117. References 118. Appendices 119. Tables 120. Figures 121. Summary 122. Abstract 123. Index 124. Glossary 125. Notes 126. Footnotes 127. References 128. Appendices 129. Tables 130. Figures 131. Summary 132. Abstract 133. Index 134. Glossary 135. Notes 136. Footnotes 137. References 138. Appendices 139. Tables 140. Figures 141. Summary 142. Abstract 143. Index 144. Glossary 145. Notes 146. Footnotes 147. References 148. Appendices 149. Tables 150. Figures 151. Summary 152. Abstract 153. Index 154. Glossary 155. Notes 156. Footnotes 157. References 158. Appendices 159. Tables 160. Figures 161. Summary 162. Abstract 163. Index 164. Glossary 165. Notes 166. Footnotes 167. References 168. Appendices 169. Tables 170. Figures 171. Summary 172. Abstract 173. Index 174. Glossary 175. Notes 176. Footnotes 177. References 178. Appendices 179. Tables 180. Figures 181. Summary 182. Abstract 183. Index 184. Glossary 185. Notes 186. Footnotes 187. References 188. Appendices 189. Tables 190. Figures 191. Summary 192. Abstract 193. Index 194. Glossary 195. Notes 196. Footnotes 197. References 198. Appendices 199. Tables 200. Figures 201. Summary 202. Abstract 203. Index 204. Glossary 205. Notes 206. Footnotes 207. References 208. Appendices 209. Tables 210. Figures 211. Summary 212. Abstract 213. Index 214. Glossary 215. Notes 216. Footnotes 217. References 218. Appendices 219. Tables 220. Figures 221. Summary 222. Abstract 223. Index 224. Glossary 225. Notes 226. Footnotes 227. References 228. Appendices 229. Tables 230. Figures 231. Summary 232. Abstract 233. Index 234. Glossary 235. Notes 236. Footnotes 237. References 238. Appendices 239. Tables 240. Figures 241. Summary 242. Abstract 243. Index 244. Glossary 245. Notes 246. Footnotes 247. References 248. Appendices 249. Tables 250. Figures 251. Summary 252. Abstract 253. Index 254. Glossary 255. Notes 256. Footnotes 257. References 258. Appendices 259. Tables 260. Figures 261. Summary 262. Abstract 263. Index 264. Glossary 265. Notes 266. Footnotes 267. References 268. Appendices 269. Tables 270. Figures 271. Summary 272. Abstract 273. Index 274. Glossary 275. Notes 276. Footnotes 277. References 278. Appendices 279. Tables 280. Figures 281. Summary 282. Abstract 283. Index 284. Glossary 285. Notes 286. Footnotes 287. References 288. Appendices 289. Tables 290. Figures 291. Summary 292. Abstract</

311 311 §11 §11 §11 §11 §11 9 9 9 9 9 9 9

*

*

2 —————

1 1 1 1 1 2 2 2 2 3 3 3 3 4 311

• •

[illegible]

५॥ ५ ५ ३॥ २॥ २ १

*

*

*

*

*

兴

નં. ૧૫ એમણુ કલ્યાન—દાદરો.

('અલાઉદ્દીન' નાટકનો ગાયન)

કહું તુમસે મેં જો એક ખાત-તરજ.

કહું તુમસે મેં કયા એક ખાખ નઝર આયા મુજે
કીસી સનમને આ સપનેમે મુંહ દીખાયા મુજે—કહું તુમસે
મેરે દીલકો ઊસીને છીનકે કલપાયા મુજે
ધીર છુપાકે ચહેરા ચાંદસા તરસાયા મુજે—કહું તુમસે

ક હું તુમ	સે મેં કયા એ ક	ખા આ ખ ન ઝ ર આ	યા મુ જે
ધ સા રી	ગ ગ ગ મ ગ	રી ગ રી સા સા રી ગ સા રી સા	
૧ ૨ —	— — — — —	— — — — —	— — — — —
૬ ૧ ૨	૩ ૩ ૩ ૩ા ૩	૨ ૩ ૨ ૧ ૧ ૨ ૩ ૧ ૨ ૧	
*	૦ ૦ ૦ ૦	૦ ૦ ૦	

કી સી સ	નમ ને આ સ પ	ને મેં મું દી	ખા યા મુ જે
ગ પ ધ	ની ધ પ પ પ	ગ ગ પ ધ	ની પ ધ પ
૨ — —	— — — — —	— — — — —	— — — — —
૩ ૫ ૬	૭ ૬ ૫ ૫ ૫	૩ ૩ ૫ ૬	૭ ૫ ૬ ૫
	૦ ૦		

ક હું તુમ	સે મેં કયા એક	ખા ખ ન ઝ ર	આ યા મુ જે—કહું
મ ગ ગ	મ મ ધ પ	ગ રી સા સા રી	ગ સા રી સા
૨ — —	— — — — —	— — — — —	— — — — —
૩ા ૩ ૩	૩ા ૩ા ૬ ૫	૩ ૨ ૧ ૧ ૨	૩ ૧ ૨ ૧
*		૦ ૦ ૦	

મે રે દી લ	કો ઊ સી ને	છી ન કે કલ	પા યા મુ જે
ગ ગ પ ધ	સા સા સા સા	ની ધ પ પ ધ	ની પ ધ પ
૨ — —	૩ — — — —	૨ — — — —	— — — — —
૩ ૩ ૫ ૬	૧ ૧ ૧ ૧	૭ ૬ ૫ ૫ ૬	૭ ૫ ૬ ૫
		૦ ૦	

ધીર છુપા	કે એ હે રા	ચાંદસા ત ર સા યા મુ જે—કહું
મ ગ ગ	મ મ ધ પ	ગ રી સા સા રી ગ સા રી સા
૨ — —	— — — — —	— — — — —
૩ા ૩ ૩	૩ા ૩ા ૬ ૫	૩ ૨ ૧ ૧ ૨ ૩ ૧ ૨ ૧
*	૦ ૦	૦ ૦

નં ૦ ૧૬ સારંગ-દાદરો ('અલીબાબા' નાટકનો ગાયન)

પીલી પીલી મંગોટીલે, જંગબારી હપા ગેમા—પીલી પીલી

જંગબારી હપા ગેમા—જંગબારી હપા ગેમા

પીલી પીલી મંગોટીલે—જંગબારી હપા ગેમા—પીલી પીલી

પી લી પી લી મં ગો ઝો ટી લે જંગ બારી હ પા ગે માં-પીલી

સા સા સા રી ની સા ની સા રી પ મ પ મ રી રી સા સા

૨ — — — ૧ ૨ ૧ ૨ — ૨ — — — — — — —

૧ ૧ ૧ ૨ ૭ ૧ ૭ ૧ ૨ ૫ ડા ૫ ડા ૨ ૨ ૧ ૧

*

*

*

જંગ બારી હ પા ગે માં જંગ બારી હ પા ગે માં-પીલી

રી રી મ મ પ પ પ પ મ મ પ પ ની પ મ રી

૨ — — — — — — — — — — — — — — — —

૨ ૨ ડા ડા પ પ પ પ ડા ડા પ પ ડા પ ડા ૨

*

*

*

*

નં ૦ ૧૭ ભેરવી- દીપચંદી.

(અમાનતની ઇંદ્ર સભા નાટકનો ગાયન)

અછારે મોરે બેળનકી—તરંગ

રે મેં તો કહાં પાઝાં કહાં પાઝાં ચાર

ચારકી છાઝી નઝર નહીં આવત- હું ડત હું સનસાર-રે મેં તો

રે મેં તો ડાં પા ડાં ડાં પા ડાં ચાર

સા રી સા ની ઘ પ ઘ ની ની સા

૨ — — — ૧ — — — — — — ૨

૧ ૧ા ૧ ૬ા પા ૫ પા ૬ા ૬ા ૧

*

ચા ર ડા છા ડા ન ઝર ન હીં આ વત

સા સા રી ગ મ મ ગ મ ગ રી સા

૨ — — — — — — — — — — — —

૧ ૧ ૨ ૨ા ડા ડા ૨ા ડા ૨ા ૧ા ૧

*

*

હું ડ ત હું સ ન સાર—રે મેં તો

ગ ગ રી ગ રી ની સા

૨ — — — — — ૧ ૨

૨ા ૨ા ૨ ૨ા ૧ા ૬ા ૧

*

નં० ૧૮ કોંસીઆ ગઝલ-દાદરો.

(‘અલાઉદ્દીન’ નાટકનો ગાયન)

ચાર તેરે હીઝમેં દીવાને—તર્જ

પ્યારે મેરે દીલમે તેરા પ્યાર ખડે દમ બ દમ

પ્યાર ખડે દમ બ દમ પ્યાર ખડે દમ બ દમ—પ્યારે મેરે

તું હુએ મેરે ભાઈ જાનકા નીશાને શુલીસ્તાન

ખુલખુલે શીરીં જખાં પ્યાર ખડે દમ બદમ—પ્યારે મેરે

પ્યા રે મે રે દીલ મેં તે રા પ્યા રં બ ડે દમ બ દમ

ધ ધ પ પ ગ ગ ગ ગ રી રી સા રી ગ રી સા

૧ — — — ૨ — — — — — — — — — —

૬ ૬ ૫ ૫ ૩ ૩ ૩ ૩ ૨ ૨ ૧ ૨ ૩ ૨ ૧

*

પ્યા ર બ ડે દમ બ દમ

મ મ મ મ પ મ ગ

૨ — — — — — — — — — —

૩ા ૩ા ૩ા ૩ા ૫ ૩ા ૩

પ્યા ર બ ડે દમ બ દમ—પ્યારે

રી રી સા રી ગ રી સા

— — — — — — — — — —

૨ ૨ ૧ ૨ ૩ ૨ ૧

*

તું હે મે રા ભાઈ જા ન

ગ ગ પ ધ સા સા સા સા

૨ — — — — — — — — — —

૩ ૩ ૫ ૬ ૧ ૧ ૧ ૧

કા ની શા ને શુ લી સ્તા

ની ધ પ ધ ની ધ પ

૨ — — — — — — — — — —

૭ ૬ ૫ ૬ ૭ ૬ ૫

*

કા ની શા ને શુ લી સ્તા

ધ ધ પ ધ ની ધ પ

૨ — — — — — — — — — —

૬ ૬ ૫ ૬ ૭ ૬ ૫

*

ખુલખુલે શી રી જ ખાં

મ મ મ મ પ મ ગ

૨ — — — — — — — — — —

૩ા ૩ા ૩ા ૩ા ૫ ૩ા ૩

પ્યા ર બ ડે દમ બ દમ—પ્યારે

રી રી સા રી ગ રી સા

— — — — — — — — — —

૨ ૨ ૧ ૨ ૩ ૨ ૧

*

*

નં ૦ ૧૬ જીલ્લો-કેરળો. (કાહારવો)

તકતક દેખી સુંદરીઆ શાન—તરજ

તકતક મારે નજરીઆં રાય

કાલીસી જીલ્લોએ જીયા લલચાય—તકતક

એક તો મારે તોરી બાલી જીમરીઆં, દુજો મારે જોબનવા રાય
તીજો મારે તોરે અંગીઆંકી બટવા

કયા જાદુ ડારા નજરીઆં રાય—તકતક

ત ક ત	ક મા રે	ન જ રી આ આં રાય
સા સા સા	રી ગ ગ	રી સા રી ગ રી સા
૨ —	— — —	— — —
૧ ૧ ૧	૨ ૩ ૩	૨ ૧ ૨ ૩ ૨ ૧
૦ ૦		૦ ૦ *
કા લી	સી જીલ્લો	મિં જી યા લ લ આ એ—તક
ધ ધ	ધ ધ ધ	ધ મ ધ ધ મ ગ રી
૨ —	— — —	— — —
૬ ૬	૬ ૬ ૫	૬ ડા ૫ ૫ ડા ૩ ૨
		૦ ૦ *
એ ક	તો મારે તો	રી બા લી જી મ રી આં
મ ગ	મ ધ ધ ધ	પ ધ સા ની ધ ધ ધ
૨ —	— — —	— — —
ડા ૩	ડા ૫ ૫ ૫	૫ ૬ ૧ ૭ ૬ ૬ ૫
	૦ ૦	૦ ૦
દુ જો	મા રે	જો બ ન વા રાય
ધ ધ	ધ ધ	ધ મ મ ધ ધ
૨ —	— — —	— — —
૬ ૬	૬ ૬	૫ ડા ડા ૬ ૫
	*	* *
તી જો	મા રે તો	રી આંગી આં કી બ ટ વા
ધ ધ	ધ ધ ધ	ધ મ ધ ધ મ ગ ગ રી
૨ —	— — —	— — —
૬ ૬	૬ ૬ ૫	૬ ડા ૫ ૫ ડા ૩ ૩ ૨
		૦ ૦ ૦ ૦
કયા જા	દુ ડા રા	ન જ રી આ આં રાય—ત ક ત
સા સા	રી ગ ગ	રી સા રી ગ રી સા ધ સા સા
૨ —	— — —	— — —
૧ ૧	૨ ૩ ૩	૨ ૧ ૨ ૩ ૨ ૧ ૬ ૧ ૧
		૦ ૦ *

નં. ૨૦ બ્રહ્મ-સ-પીસ્તો. (ગરુડે આશક.)

કાસીદા લાદે ખખર ચારકે આજનેકી

જાન જાતી હુય ચલી હીજમે દીવાનેકી—કાસીદા

કા સી દા આ લા દે ખ ખર ચા ર કે આ જા ને કી
પ પ મ ગ રી ગ રી સા ની ની સા રી ગ રી સા

૨ — — — — — ૧ — ૨ — — — —

પ પ આ ડ ૨ ૩ ૨ ૧ ૭ ૭ ૧ ૨ ૩ ૨ ૧

* *

જા ન જા આ તી હે ચ લી હી જ મે દી વા આ ને કી ધ—કાસીદા
સા સા સા સા રી મ પ પ રી રી મ પ ધ પ મ ગ રી

૨ — — — — — — — — — — — — — — — — —

૧ ૧ ૧ ૧ ૨ આ પ પ ૨ ૨ આ પ ૬ પ આ ડ ૨

૦ ૦

નં. ૨૧ દાદરો ('અલાઉદ્દીન' નાટકનો ગાયન)

હાં બીબીજાન સુનીએ જરી, ધુન યે મેરી, ગુનકી ભરી—હાં બીબી
સો ખરસ ધરાનમે રહે આઈ હું દીલ શાદ

હુએ ખુવા મુગલાનીકી સખ ખાતે મુજે યાદ

બીબી જાન સુનીએ જરી, ધુન યે મેરી ગુનકી ભરી—હાં બીબી

હાં બીબી જાન સુનીએ જરી ધુન યે મેરી ગુનકી ભરી
ગ ગ ગ ગ રી ગ રી મ ગ રી ગ રી મ ગ રી ગ રી મ ગ

૨ — — — — — — — — — — — — — — — — —

રા રા રા રા રા ૨ રા ૨ આ રા ૨ રા ૨ આ રા ૨ રા ૨ આ રા ૨

સો ખ રસ ઈ રા ન મેં રે આઈ હું દીલ સાદ
સા સા સા રી ગ ગ મ મ ગ રી મ ગ રી સા

૨ — — — — — — — — — — — — — — — — —

૧ ૧ ૧ ૨ રા રા રા આ આ રા ૨ આ રા ૨ ૧

૦ ૦ *

હે ખુવા મુગ લા ની કી સખ ખાતે મુજે એ યાદ—બીબી જાન
પ પ પ પ પ પ ધ ની ધ પ મ પ મ ગ ગ ગ ગ

૨ — — — — — — — — — — — — — — — — —

પ પ પ પ પ પ પા દા પા પ આ પ આ રા રા રા રા

૦ ૦

નં० ૨૨ તીલાનો ('અલાઉદ્દીન' નાટકનો ગાયન)

અંધન આંધારે—તરજ

હમદમ આઓરે, ધાઓ સખ મીલકર સહેલીયાં—હમદમ
યે ખાખ કએસા પુરગમ થા

ડરડર જીયા મોરા કાપે, મન ગમરાય—હમદમ
દોડો દોડો મીલકે સારી, મેરે દીલકી બેકારી

દેખો ભાલો ખારી ખારી, સારી વો કીધર ગઈ
ગડ ગઈ, મર ગઈ, કીધર ઉજડ ગઈ

કોઈ હએ કે નહીં, ઇધર ઊધર ગઈ
સારે ઘરમે, હએ નઝરમે, કોઈ નહીંરે—હમદમ

હ મ દ મ આ ઓ ઓ ઓ રે

ની સારી સા ની ધ પ ધ સા

૧ ૨ — — ૧ — — — ૨

૭ ૧ ૨ ૧ ૧ ૧ ૬ ૫ ૬ ૧

*

*

ધા ઓ સખ મી લ ક ર સ હે લી આ—હમ

સા સારી રી મ મ પ પ ની સા સા સા

૨ — — — — — — — ૩ — — —

૧ ૧ ૨ ૨ ૩ ૩ ૫ ૫ ૭ ૧ ૧ ૧

યે ખા ખ ક એ સા પુ ર ગ મ થા

મ મ પ ની પ ની સા સા સા સા સા

૨ — — — — — — — ૩ — — — — —

૩ ૩ ૫ ૭ ૫ ૭ ૧ ૧ ૧ ૧ ૧

*

*

૩ ૨ ૩ ૨ જીયા મોરા કાં આં પે મન ગ લ રાએ—હમ

સા ની સા ની સા સા રી સા ની ની ધ પ મ મ ગ રી સા

૩ ૨ ૩ ૨ ૩ — — — ૨ — — — ૨ — — — — —

૧ ૭ ૧ ૭ ૧ ૧ ૨ ૧ ૬ ૬ ૬ ૫ ૩ ૩ ૩ ૨ ૧

*

*

*

દો ડો દો ડો મીલ કે સા રી મે રે દીલ કી બે ક રા રી

રી મ રી મ મ મ મ પ પ પ પ પ પ પ પ

૨ — — — — — — — — — — — — —

૨ ૩ ૨ ૩ ૩ ૩ ૩ ૩ ૫ ૫ ૫ ૫ ૫ ૫ ૫ ૫

દે ખો ભા લો	બા રી બા રી	સા રી વો કી	ધ ર ગઇ
મ મ મ મ	ગ ગ ગ ગ	રી રી રી સા	ગ રી સા
૨ — — —	— — — —	— — — —	— — — —
૩ા ૩ા ૩ા ૩ા	૨ા ૨ા ૨ા ૨ા	૨ ૨ ૨ ૧	૨ા ૨ ૧
			*

ગ ડ ગઇ	મ ર ગઇ	કી ધ ર ઊ	જ ડ ગઇ
સા સા સા	ની ની ની	ધ ધ ધ પ	ની ધ પ
૩ — — —	૨ — — —	— — — —	— — — —
૧ ૧ ૧	૬ા ૬ા ૬ા	૬ ૬ ૬ પ	૬ા ૬ પ
*	*		*

કો ઇ હએ	કે ન લીં	ઇ ધ ર ઊ	ધ ર ગઇ
મ મ મ	ગ ગ ગ	રી રી રી સા	ગ રી સા
૨ — — —	— — — —	— — — —	— — — —
૩ા ૩ા ૩ા	૨ા ૨ા ૨ા	૨ ૨ ૨ ૧	૨ા ૨ ૧
*	*		*

સા રે ધ ર મેં	હે ન જ ર મેં	કો ઇ ન લીં રે-હમ
સા રી મ મ પ	ધ પ મ પ ગ	રી સા ગ રી સા
૨ — — —	— — — —	— — — —
૧ ૨ ૩ા ૩ા ૫	૬ પ ૩ા ૫ ૨ા	૨ ૧ ૨ા ૨ ૧
*	*	*

નં ૦ ૨૩ પ્રહન્સ ગજલ-દીપયંદી.

(' જુદમે અજલમ ' નાટકનો ગાયન.)

ફના હો ચુકા મેં ફના હો ચુકા

અજળ ઇશકમેં મુખતીલા હો ચુકા.

ફ ના હો	ચુ કા, મેં	ફ ના હો	ચુ કા
સા સા સા	સા સા ધ	ની રી સા	ની ધ
૨ — — —	— — ૧	— ૨ —	૧ —
૧ ૧ ૧	૧ ૧ ૬	૬ા ૨ ૧	૬ા ૬
			*

અ જળ ઇશ	ક મેં મુખ	તી લા હો	ચુ કા
ગ મ ધ	ધ ની ની	પ ધ પ	ગ મ
૧ — — —	— — — —	— — — —	— — — —
૩ ૩ા ૬	૬ ૬ા ૬ા	૫ ૬ ૫	૩ ૩ા
			*

નં० ૨૪ જીલ્લા-ખેમટો. ('અલાઉદ્દીન' નાટકનો 'ગાયન.')

“ પૈયાં મેં લાગું સૈયાંકો ”—તરજ

પૈયાં મેં લાગું ઓ ચાચા પીયારે મોરે

ચીંતા હુમારી બીસારે પીયારે મોરે

ચમકે નસીબોંકે તારે પીયારે મોરે

દેકે રૂપૈયા ફુલારે પીયારે મોરે

ચાચાને મુજકો બનાયા ગુલામ;

ચમન કરે જા પીસરે જીગરે નીડરે મુદામ.

પૈ	યાં	મેં	લા	ગું	ઓ	ચા	ચા	પી	યા	રે	મો	રે
ગ	ગ	ગ	મ	મ	મ	ગ	ગ	રી	ગ	રી	સા	સા
૨	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
૩	૩	૩	૩ા	૩ા	૩ા	૩	૩	૨	૩	૨	૧	૧
૦									૦	૦		
ચીં	તા	હ	મા	રી	બી	સા	રે	પી	યા	રે	મો	રે
ગ	પ	પ	પ	પ	પ	ધ	ધ	પ	ની	ધ	પ	પ
૨	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
૩	૫	૫	૫	૫	૫	૬	૬	૫	૭	૬	૫	૫
૦									૦	૦		
ચમ	કે	ન	સી	બોં	કે	તા	રે	પી	યા	રે	મો	રે
સા	સા	સા	સા	રી	સા	ની	ની	ધ	ની	ધ	પ	પ
૩	—	—	—	—	—	૨	—	—	—	—	—	—
૧	૧	૧	૧	૨	૧	૭	૭	૬	૭	૬	૫	૫
૦									૦	૦		
દે	કે	રૂ	પૈ	યા	ફુ	લા	રે	પી	યા	રે	મો	રે
ની	ની	ની	ની	સા	ની	ધ	ધ	પ	ની	ધ	પ	પ
૨	—	—	—	૩	૨	—	—	—	—	—	—	—
૬ા	૬ા	૬ા	૬ા	૧	૬ા	૬	૬	૫	૬ા	૬	૫	૫
૦									૦	૦		
ચા	ચા	ને	મુજ	કો	બ	ના	યા	ગુ	લામ			
મ	મ	મ	મ	પ	મ	ગ	ગ	રી	સા			
૨	—	—	—	—	—	—	—	—	—			
૩ા	૩ા	૩ા	૩ા	૫	૩ા	૩	૩	૨	૧			

નં ૨૬ (' અસાઉદીન' નાટકનો ગાયન)

ધૃત્રિહ—તર્જ.

કચેસા અંધેરા હુએ ઘેરા, ચહુંપે દેરા જલનદર ગુરૂકા; આસ મનકી, ખાસ ધનકી, દાસપનકી, હેા પુરી સભી ભુતોકા ડેરા, ખસેરા, સનન ખોલે હુએ હાંગા પતંગા; કુખા ચંદા, હોફે મંદા, રાડે પ્રંદા જનોપર અભી.	અં ધે રા	હે ધે રા	યાં પે દે રા	જ લન દર	ગુ ર કા
કાએ સા	અં ધે રા	હે ધે રા	યાં પે દે રા	જ લન દર	ગુ ર કા
મ મ	ગ પ મ	ગ પ મ	સા રી ગ મ	રી ગ મ	રી ગ ની
૨	—	—	—	—	—
ગા ગા	૩ પ ગા	૩ પ ગા	૧ ૨ ૩ ગા	૨ ૩ ગા	૨ ૩ ગા
*	*	*	૦ ૦	*	*
આ સ મન કી	ખા સ ધન કી	દા સ પન કી	હો પુ રી	સ ભી.	
પ ધ ની રી	પ ધ ની રી	પ ધ ની રી	ગ મ ધ	પ મ	
૧ — ૨	૧ — ૨	૧ — ૨	—	—	—
પ ૬ ૬ા ૨	પ ૬ ૬ા ૨	પ ૬ ૬ા ૨	૩ ગા ૬	પ ગા	
*	*	*	૦ *	*	
કા હે રા	અ સે રા	સ ન ન	૦ * * હો	હુ હં	પ તં ગા
ગ પ મ	ગ પ મ	ગ રી સા	ન ળો ગ મ	રી ગ	રી ગ ની
—	—	—	—	—	—
૩ પ ગા	૩ પ ગા	૩ ૨ ૧	૨ ૩ ગા	૨ ૩ ગા	૨ ૩ ગ
*	*	*	*	*	*
ભૂ મ ૨	ભૂ મ ૨	ભૂ મ ૨	ભૂ મ ૨	ભૂ મ ૨	ભૂ મ ૨
ગા ગા	ગા ગા	ગા ગા	ગા ગા	ગા ગા	ગા ગા
*	*	*	*	*	*

કુ બા અં દા
પ ધ ની રી
૧ — ૨
૫ ૬ ૬ા ૨ *

હો કે મં દા
પ ધ ની રી
૧ — ૨
૫ ૬ ૬ા ૨ *

અ બી
પ મ
—
૫ ૩ા

નં ૦ ૨૭ ગઝલે દાગ ('અસાઉદદીન' નાટકનો ગાયન)

“ નહિંદગીમિ કબી હો ફરકત ” — તર્જ.

સખાન બહેરે જહાંમિ અપના ફકત મીસાલે હુબાબ દે ખા

ન જોશ દેખા નશોર દેખા ન મૌજ દેખી ન આબ દેખા—સખાન

સ	આ ન	અંદે રે જ	હાં મં અ	પ ના આ	ફકત	મી સા	આ લે	એ હ આ	અ દેએ ખા
સા	સા સા	ગ ગ મ	પ ય પ ય	મ ગ મ	ધ પ મ	ગ રી	ગ મ મ	ગ મ મ	ધ ધ મ ગ
૨	—	—	—	—	—	—	—	—	—
૧	૧ ૧	૩ ૩ ૩ા	૫ ૫ ૫ ૫	૩ા ૩ ૩ા	૬ ૫ ૩ા ૩ ૨	૩ ૩ા ૩ા	૩ ૩ા ૩ા	૬ ૫ ૩ા ૩	૬ ૫ ૩ા ૩
ન જો	શ દે	ખા ન શો	૨ દે એ ખા	ન મૌ	જ દે એ ખી	ધ ન આ આ	ધ ન આ આ	અ દે એ ખા	અ દે એ ખા
પ ય	પ ની	ની સા સા	સા સા સા રી	નો ની	ની ની ધ પ	ધ મ ધ મ	ધ મ ધ મ	ધ ધ મ ગ	ધ ધ મ ગ
૨	—	— ૩	—	— ૨	—	—	—	—	—
પ ય	પ ૭	૭ ૧ ૧	૧ ૧ ૧ ૨	૬ા ૬ા	૬ા ૬ા ૬ ૫	૬ ૩ા ૫ ૩ા	૬ ૩ા ૫ ૩ા	૬ ૫ ૩ા ૩	૬ ૫ ૩ા ૩
			૦ ૦ ૦ *		૦ ૦ ૦ ૦	૦ ૦ ૦	૦ ૦ ૦	૦ ૦ ૦	૦ ૦ ૦

નં० ૨૮ મલહાર-ત્રીતાસો ('અત્રાઉદીન' નાટકનો ગાયન)

ખ્યારી આરે આરે તકત હું રાહ-તરજ

ખ્યારી કાહે કાહે કરત પુકાર

કોન સપન ખ્યારી અંખીયન દેખા

ડરત નોંદરીઆં હાંક માર-ખ્યારી કાહે

તોપર વારી, હુમ બલહારી મીલકર સારી, ખ્યારી જાન

કયું પુકારી, કરકર જારી, ખાલીક ખારી, કી અમાન

દેખા ભાલી, દેવી કાલી, કીજો તુને સોરો સાર

કર બયાં, બે ગુમાં, ડર ડર કર-ખ્યારી કાહે

ખ્યા રી	કા હે કા હે	ક ર ત પુ	કાર
સા ની	સા રી ગ પ	ગ રી ની સા	રી
૨ ૧	૨ — — —	— — ૧ ૨	—
૧ ૭	૧ ૨ ૩ ૪	૩ ૨ ૭ ૧	૨

*

કો ન સ પ ન ખ્યા રી	આં ખી ય ન	દે એ ખા
ગ ગ ગ ગ ગ રી ગ	પ પ ગ રી	ગ રી સા
૨ — — —	— — — —	— — — —
૩ ૩ ૩ ૩ ૩ ૨ ૩	૪ ૪ ૩ ૨	૩ ૨ ૧

ડ ર ત ની દ રી યાં આં	હા ક માં	આર — ખ્યા રી
સા ની ની ની ની ની ધ ની	સા ની ધ	પ ગ રી
૩ ૨ — — —	૩ ૨ —	— ૨ —
૧ ૭ ૭ ૭ ૭ ૭ ૬ ૭	૧ ૭ ૬	૪ ૩ ૨

*

*

તો પર વા રી હુમ બલહારી	મીલકર સા રી	ખ્યા રી જાન
ગ ગ પ પ પ પ પ પ	ધ ધ ધ પ	ની ધ પ
૨ — — —	— — — —	— — — —
૩ ૩ ૪ ૪ ૪ ૪ ૪ ૪	૬ ૬ ૬ ૪	૭ ૬ ૪

*

કયું પુ કા રી કર કર જા રી	ખા લીક ખા રી	કી અ માન
ગ ગ ગ ગ ગ ગ રી ગ	પ પ ગ રી	ગ રી સા
૨ — — —	— — — —	— — — —
૩ ૩ ૩ ૩ ૩ ૩ ૨ ૩	૪ ૪ ૩ ૨	૩ ૨ ૧

*

દે ખી ભા લી	દે વી કા લી	કી જો તુ ને	શો રો શાર
સા ની ની ની	ની ની ધ ની	સા ની ધ પ	ની ધ પ
૩ ૨ — —	— — — —	૩ ૨ — —	— — —
૧ ૭ ૭ ૭	૭ ૭ ૬ ૭	૧ ૭ ૬ ૫	૭ ૬ ૫

*

કર બ યાં	જો ગુ માં	૩ ૨ ૩ ૨	ક ૨—ખ્યા રી
પ પ ધ	ગ ગ પ	ગ રી ગ મ	ગ રી સા ના
૨ — —	— — —	— — —	— — ૧
૫ ૫ ૬	૩ ૩ ૫	૩ ૨ ૩ ૩ા	૩ ૨ ૧ ૭

*

*

*

નં ૦ ૨૬ ભેરવી-પીસ્તો. (ગઝલે નામાલુમ.)

નામ જાનેકા ન લે યાર મેં મરજાંગી

યાર મેં મરજાંગી દીલદાર મેં મર જાંગી-નામ
તેરી મેરી દોસ્તી આલમ સારી જાનતી હુએ

ગરએ કોઈ પુછેગા તો નામુકર હો જાંગી-નામ

ના મ જા	ને કા ન લે	યા ૨ મેં મર	જા ઊં ગી
ગ રી ગ	મા સા રી મ	ગ રી સા ના	સા રી મ
૨ — —	— — —	— — — ૧	૨ — —
૨ા ૨ ૨ા	૧ ૧ ૧ા ૩ા	૨ા ૧ા ૧ ૬ા	૧ ૧ા ૩ા

*

*

*

યા ૨ મેં મર	જા ઊં ગી દી લ	દાર મેં મર	જા ઊં ગી
ધ ધ પ પ પ	ધ પ મ મ મ	પ મ ગ ના	સા રી મ
૨ — — —	— — — —	— — — ૧	૨ — —
પાપા ૫ ૫ ૫	પા ૫ ૩ા ૩ા ૩ા	૫ ૩ા ૨ા ૬ા	૧ ૧ા ૩ા

*

*

તે રી મે રી	દો સ્તી	આ લમ સા રી	જાનતી હે
ગ ગ મ મ	ધ પ	મ મ પ ની	ધ પ મ
૨ — — —	— — —	— — — —	— — —
૨ા ૨ા ૩ા ૩ા	પા પ	૩ા ૩ા ૫ ૬ા	પા ૫ ૩ા

*

*

*

*

ગર એ કો ઇ	પુછેગા મેં	ના મુકર હો	જા ઊં ગી
ધ ધ પ પ	ધ પ મ મ	પ મ ગ ના	સા રી મ
૨ — — —	— — — —	— — — ૧	૨ — —
પાપા ૫ ૫	પા ૫ ૩ા ૩ા	૫ ૩ા ૨ા ૬ા	૧ ૧ા ૩ા

*

*

નં ૦ ૩૦ સોહેની-પીસ્તો. (ગઝલે સાદીક)

કલસે તું બેકલ હય પાર કયા તુજે આઝાર હય—તર્જ.

કામ ન જન્નતસે હુએ ન હુર ન અનહારસે

હુસ્ને જાનાપર શીદા હું કામ હુએ દીવારસે-કામ

કા મ ન જન નત સે હે ન હુ ર ન અન હા ર સે એ
ગ ઘ ની સા રી સા ની સા ની ઘ ની સા રી સા ની ઘ ગ
૧ — — ૨ — — ૧ ૨ ૧ — — ૨ — — ૧ — —
૩ પા ૭ ૧ ૧ા ૧ ૭ ૧ ૭ પા ૭ ૧ ૧ા ૧ ૭ પા ૩

હુસ ને જા ના પર શી દા હું કા મ હું દી ઘ ધા ર એ એ
સા રી ગ મ ગ રી સા સા ની ઘ ની સા રી સા ની ઘ ગ
૨ — — — — ૧ — — ૨ — — ૧ — —
૧ ૧ા ૩ ૩ા ૩ ૧ા ૧ ૧ ૭ પા ૭ ૧ ૧ા ૧ ૭ પા ૩

નં ૦ ૩૧ છલો. ('અલાઉદ્દીન' નાટકનો ગાયન.)

હટ જન કર ચારી દેયા—તરજ

પ્યારી સુન સરથુન કલપા ન છયા—પ્યારી,

પીયા બીન કબ કલ પાય મોરા છયા—પ્યારીસુન

હોગી ઈસમે જગત હંસાઈ, સગરી નગરીમે તોરી રૂસ્વાઈ

જાઓ જાઓ, જાઓ સારી, મોહિતો સતાઓ નારી

પ્યારી માન, ખો ન જાન, હો નાદાન, ન ઈસ આન;

પરેશાની, યે હૈરાની, કી નીશાની, હુયે દીવાની—સુનસર

પ્યારી સુ ન સ ર ધુ ન ક લ પા ન છ યા
સા ની સા ની ધ ધ મ પ ધ ધ મ રી સા રી
૨ ૧ ૨ — — — — — — — — — —
૧ ૭ ૧ ૬ા ૬ પ ૪ પ ૬ પ ૩ા ૨ ૧ ૨

* *

પ્યારી— પી યા બી ન ક બ ક લ પા ય મો રા છ યા
સા ની પ પ પ પ ની ધ ની ની રી સા ની ધ પ પ
૨ ૧ ૨ — — — — — — — — — —
૧ ૭ ૫ પ પ પ ૭ ૬ ૭ ૭ ૨ ૧ ૭ ૬ પ પ

*

પ્યારી સુ ન સ ર ધુ ન ક લ પા ન છ યા.
મ ગ મ ની ધ ધ મ પ ધ ધ મ રી સા રી
૨ — — — — — — — — — —
૩ા ૩ ૩ા ૬ા ૬ પ ૪ પ ૬ પ ૩ા ૨ ૧ ૨

*

*

હો ગી	ધ સ મેં	જ ગ ત હં	સા ધ
પ પ	ની ધ ની	સા સા સા સા	સા સા
૨ —	— — —	૩ — — —	— —
૫ ૫	૭ ૬ ૭	૧ ૧ ૧ ૧	૧ ૧
સ ગ રી	ન ગ રી મેં	તો રી રૂ	સ વા ધ
ની ની ની	ની ની ની ધ	ની રી સા ની	ધ પ
૨ — —	— — —	— ૩ — ૨	— —
૭ ૭ ૭	૭ ૭ ૭ ૬	૭ ૨ ૧ ૭	૬ ૫

*

જા ઓ જા ઓ	જા ઓ સા રી	મો હે કો સ	તા ઓ ના રી
ગ રી ગ રી	સા સા સા સા	પ મ પ રી	ગ રી સા સા
૩ — —	— — —	૨ — — —	— — —
૩ ૨ ૩ ૨	૧ ૧ ૧ ૧	૫ ૩ા ૫ ૨	૩ ૨ ૧ ૧
જા ઓ જા ઓ	જા ઓ સા રી	મો હે કો સ	તા ઓ
ગ રી ગ રી	સા સા સા સા	પ મ પ રી	ગ રી
૩ — —	— — —	૨ — — —	— —
૩ ૨ ૩ ૨	૧ ૧ ૧ ૧	૫ ૩ા ૫ ૨	૩ ૨

૦

ધ્યા રી માન	ઓ ન જાન	હો ના દાન	ન ઇસ આન
સાસા મ	ગ ગ પ	પ પ ની	ધ ની સા
૨ — —	— — —	— — —	— — ૩
૧ ૧ ૩ા	૩ ૩ ૫	૫ ૫ ૭	૬ ૭ ૧
*	*	*	*
પ રે શા ની	યે હે રા ની	કી ની શા ની	હૈ દી વા ની
ગ રી સા ની	રી સા ની ધ	સા ની ધ પ	પ મ ગ ગ
૩ — — ૨	૩ — ૨ —	૩ ૨ — —	— — — —
૩ ૨ ૧ ૭	૨ ૧ ૭ ૬	૧ ૭ ૬ ૫	૫ ૩ા ૩ ૩

સુ ન સ ર	ધુ ન ક લ	પા ન છ	યા—ધ્યા રી સુન
મ ની ધ પ	મ પ ધ પ	મ રી સા	રી
૨ — — —	— — — —	— — — —	— —
૩ા ૬ા ૬ ૫	૪ ૫ ૬ ૫	૩ા ૨ ૧	૨
		*	*

નં ૦ ૩૨ ખમ્માય. (હુમરી.)

ધરસન ખીન અંખીઆં તરસ રહી-તરજ

નઝર આ ગયા બાલમ તોરે અંગના

હારે તોરે અંગનારે સૈયાં તોરે અંગના-નઝર

સોનેકી સુરાઈ મોરી રૂપેરી કંગના

તોરે લાખ રૂપેયો મોરો બાલા જોખના-નઝર

ન ઝર	આ	અ	ગ	યો	બા	લ	મ	તો	રે	અં	ગ	ના
પ મ	ગ	રી	સા	ની	સા	રી	ગ	પ	મ	ગ	ધ	પ
૨ —	—	—	—	૧	૨	—	—	—	—	—	—	—

૫ ૩ા	૩	૨	૧	૭	૧	૨	૩	૫	૪	૩	૬	૫
------	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---

*

હાં રે	તો	રે	અં	ગ	ના	રે	સૈ	યાં	તો	રે	અં	ગ	ના-નઝર
મ પ	ધ	ધ	ધ	ની	સા	સા	ની	ધ	પ	મ	ગ	ધ	પ
૨ —	—	—	—	—	૩	—	૨	—	—	—	—	—	—

૪ ૫	૬	૬	૬	૭	૧	૧	૭	૬	૫	૪	૩	૬	૫
-----	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---

*

આ	ને	કી	સુ	રા	ઇ	મો	રી	૩	ઉ	પે	રી	કંગ	ના	
સા	સા	ગ	મ	પ	મ	પ	પ	પ	મ	પ	ધ	પ	મ	ગ
૨ —	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

૧	૧	૩	૪	૫	૪	૫	૫	૫	૪	૫	૬	૫	૩ા	૩
---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	----	---

તો રો	લા	ખ	રૂ	પૈ	ગ્રો	મો	રો	બા	લા	જો	ખ	ના	—નઝર
મ પ	ધ	ધ	ની	સા	સા	ની	ધ	પ	મ	ગ	ધ	પ	—
૨ —	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

૪ ૫	૬	૬	૭	૧	૧	૭	૬	૫	૪	૩	૬	૫	—
-----	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---

*

*

નં ૦ ૩૩ લાવણી.

કહું શુ હું મુજ પુત્રાંત પીતા સમ પ્યારા—તરજ

સપને મેં તેરી તશ્વીર નઝર આતી હુએ

પ્યારી મુજકો દીલાસા દેકે કહાં જાતી હુએ.

સ પ ને	મેં	તે	રી	ત	શ	વી	૨	ન ઝર	આ	આ	તી	હુએ
પ પ પ	પ	પ	પ	ધ	પ	મ	મ	ગ રી	મ	ગ	પ	મ
૨ —	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

૫ ૫ ૫	૫	૫	૫	૬	૫	૪	૪	૩	૨	૪	૩	૫	૪
-------	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---

*

પ્યારી મુ	જ	કો	દી	લા	આ	સા	આ	દે	કે	ક	હાં	જા	આ	તી	હુએ
રી રી રી	ગ	રી	સા	ની	ધ	ની	સા	રી	રી	સા	ની	ધ	પ	—	—
૨ —	—	—	—	—	૧	—	—	૨	—	—	૧	૨	૧	—	—

૨ ૨ ૨	૩	૨	૧	૭	૬	૭	૧	૨	૨	૧	૭	૧	૭	૬	૫
-------	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---

૦ ૦

૦ ૦

*

नं० ३४ पीलु-दीपयन्दी. (कुमरी.)

અંગન કુવા ખોદા દેરે બાલિમા

મેં ભરૂં પાની તુમ દેખો તમાશા-અંગન

કાથુકી ડોરી હાથ પુચ્છત હોય

રેશમકી ડોરી મંગાદેરે બાલમા

મંગાદેરે બાલમાં-મંગાદેરે બાલમાં

મેં ભરું પાની તુમ દેખો તમાશા—અંગન

[illegible]

નં ૦ ૩૫ કેરબો. ('અલાઉદ્દીન' નાટકનો ગાયન.)

ધ્રિશ્ચ—તરજ.

આદમ જીતા બાજી ખેલા ગુનકા પાસા ડાલા

ગુલશન તેરે નસીબોંકા ગોયા ફુલા ગુલલાલા.

દીપક હુએ લાસાની, જસકા ચંદરસા ઊજોલા

લેકર છટલા, જલદીસે જા, કીમતમેં હુએ બાલા.

ભુલેના કહેના વાંપર જાના ચાલાકીસે

જા પ્રતેહ હુએ તેરી દીપક લા બેબાકીસે

ચલોરે ચહાંસે મીલકર સારે જાતે હુએં લો

ભુતોંકે દેવોંકે અપ્સરે પ્યારે જાતે હુએં.

આ દમ જી તા	બા જી ખે લા	ગુન કા પા સા	ડા આ લા
સા સા સા સા	સા ધ પ મ	પ મ ગ રી	ધ પ મ
૨ — — —	— — — —	— — — —	— — — —
૧ ૧ ૧ ૧	૧ ૬ ૫ ડા	૫ ડા ૩ ૨	૬ ૫ ડા

*

ગુલ શન તે રે	ન સી બોં કા	ગો યા પ્ર લા	ગુલ લા લા
સા સા સા સા	સા ધ પ મ	પ મ ગ રી	મ મ મ
૨ — — —	— — — —	— — — —	— — — —
૧ ૧ ૧ ૧	૧ ૬ ૫ ડા	૫ ડા ૩ ૨	ડા ડા ડા

દી પક હે લા	સા ની જસ કા	ચં દર સા ઊ	જા આ લા
સા સા સા સા	સા ધ પ મ	પ મ ગ રી	ધ પ મ
૨ — — —	— — — —	— — — —	— — — —
૧ ૧ ૧ ૧	૧ ૬ ૫ ડા	૫ ડા ૩ ૨	૬ ૫ ડા

*

લે કર છ લા	જલ દી સે જા	કી મત મેં હે	બા આ લા
સા સા સા સા	સા ધ પ મ	પ મ ગ રી	મ મ મ
૨ — — —	— — — —	— — — —	— — — —
૧ ૧ ૧ ૧	૧ ૬ ૫ ડા	૫ ડા ૩ ૨	ડા ડા ડા

ભુલેના ક હે ના	વાં પર જા ના	ચા લા કી	સે
મમની ધ ની રી	સા ની રી સા	ની ધ પ	મ
૨ — — — ૩	— ૨ ૩ —	૨ — —	—
ડા ડા ડા ૬ ૬ ૨	૧ ૭ ૨ ૧	૬ ૬ ૫	ડા

*

*

જા કૃ તે	હજા તે રી	દી પદ લા	જે બા કી	સે
મ મ ની	ધ ની રી	સા ની રી	સા ની ની	ની
૨ — —	— — ૩	— ૨ ૩	— ૨ —	—
૩ા ૩ા ૬ા	૬ ૬ા ૨	૧ ૭ ૨	૧ ૬ા ૬ા	૬ા
*	*			
અ લો રે	ય હાં એ	મીલ કર સા રે	જા તે હેં	લો
મ મ ની	ધ ની રી	સા ની રી સા	ની ધ ધ	મ
૨ — —	— — ૩	— ૨ ૩ —	૨ — —	—
૩ા ૩ા ૬ા	૬ ૬ા ૨	૧ ૭ ૨ ૧	૬ા ૬ ૫	૩ા
*	*			
બુ તોં કે	દે વોં કે	અજ સર યા	રે જા તે	હેં
મ મ ની	ધ ની રી	સા ની રી	સા ની ની	ની
૨ — —	— — ૩	— ૨ ૩	— ૨ —	—
૩ા ૩ા ૬ા	૬ ૬ા ૨	૧ ૭ ૨	૧ ૬ા ૬ા	૬ા
*	*			

A નં ૦ ૩૬ પીલુ-ત્રીતાલો. (પદ, કબીર.)

શુભાર દમ દમકા રખો તુમ—તજ

કળ સમરોગે રામ

અળ તુમ કળ સમરોગે રામ.

ગર્ભ કુલીમે જય તપ કીના

નીકલ હુવા બેઈમાન—અળ તુમ

કળ સ મ રો	જે રા	મ અ ળ તુ મ	કળ સ મ રો	આ જે અ રામ
ની ની ની સા	મ ગ	રી રી ગ મ ધ	મ મ મ ગ	રી ગ રી સા
૧ — — ૨	— — —	— — —	— — —	— — —
૭ ૭ ૭ ૧	૩ા ૨ા	૨ ૨ ૨ા ૩ા ૫	૩ા ૩ા ૩ા ૨ા	૨ ૨ા ૨ ૧
*	*	*	*	*
ગર્ભ કુલી	મેં	જ પ ત પ કી	ઇ નો	
મ ગ મ ધ	ધ	નો ધ નો સા ની	ધ ધ	
૨ — — —	—	— — — ૩ ૨	— — —	
૩ા ૩ા ૫	૫	૬ા ૬ ૬ા ૧ ૬ા	૫ા ૫	
*	*			
ની કલ હુવા	બેઈમા	ન અ ળ તુ મ	કળ સ મ રો	આ જે અ રામ
પ પ પ ધ	પ મ મ	રી રી ગ મ ધ	મ મ મ ગ	રી ગ રી સા
૨ — — —	— — —	— — — —	— — — —	— — — —
૫ ૫ ૫ ૫ા	૫ ૩ા ૩ા	૨ ૨ ૨ા ૩ા ૫	૩ા ૩ા ૩ા ૨ા	૨ ૨ા ૨ ૧
૦ ૦	*	૦	*	*

A વધારો (આટિ બીજ)

નં० ૩૭ કેરમો (‘ખુદાદાદ’ નાટકનો ગાયન.)

રંગભરી કાએમીલેરે સજના શામખલી

નોસ દીન રએના-રહે મન ચએના

માલીક એ ગુલશનમે રખના ફુલ કલી.

રંગભરી	કાએમીલેરે	સજના	શામખલી
પ પ ધ ની	ધ પ મ મ ગ	રી ગ મ ધ	મ ગ રી સા
૨ — — —	— — — —	— — — —	— — — —
પ ૪ ૬ ૬ા	૬ ૪ ૮ ૭ા ૨ા	૪ ૨ા ૭ા ૫	૭ા ૨ા ૨ ૧
	૦ ૦ ૦	*	૬
ની સ દીન	એ ના	એ મ ન	એ ના
ની ની ની	સા સા	રી મ ગ	રી સા
૨ — — —	૨ — — —	— — — —	— — — —
૬ા ૬ા ૬ા	૧ ૧	૨ ૭ા ૨ા	૨ ૧
	* *		* *
માલી ક એ	ગુલશનમે	મે ર ખ ના	પૂ લ પ લી
પ પ ધ ની	ધ પ મ મ ગ	રી ગ મ ધ	મ ગ રી સા
૨ — — —	— — — —	— — — —	— — — —
પ ૪ ૬ ૬ા	૬ ૪ ૭ા ૭ા ૨ા	૨ ૨ા ૭ા ૫	૭ા ૨ા ૨ ૧
*	૦ ૦ ૦	*	*

નં० ૩૮ પદ—ગીતી. કરકર-તરજ

ધીર ચાર ધર, ધર કરે સખર

પરવરપર, કરે તું નઝર—ધર કરે સખર.

ધીર ચાર	ધર	ધર કરે સ	ખર
મ મ પ ધ	ની ધ	મ પ મ ગ	મ મ
૨ — — —	— — — —	— — — —	— — — —
૭ા ૭ા ૫ ૬	૬ા ૬	૭ા ૫ ૭ા ૩	૭ા ૭ા
	૦ *		૦ * *
પર પ ર	પ ર	કર તુ ન	ઝર
મ ધ ની સા	ની ધ	ધ ધ પ ધ	ની ધ
૨ — — ૩	૨ — — —	— — — —	— — — —
૭ા ૬ ૬ા ૧	૬ા ૬	૬ ૬ ૫ ૬	૬ા ૬
	* *		* *
			૭ા ૫ ૭ા ૩
			૭ા ૭ા
			* *

1. The first part of the document is a list of names and addresses, which appears to be a directory or a list of contacts. The names are written in a cursive script, and the addresses are listed below them.

2. The second part of the document is a list of names and addresses, which appears to be a directory or a list of contacts. The names are written in a cursive script, and the addresses are listed below them.

3. The third part of the document is a list of names and addresses, which appears to be a directory or a list of contacts. The names are written in a cursive script, and the addresses are listed below them.

4. The fourth part of the document is a list of names and addresses, which appears to be a directory or a list of contacts. The names are written in a cursive script, and the addresses are listed below them.

5. The fifth part of the document is a list of names and addresses, which appears to be a directory or a list of contacts. The names are written in a cursive script, and the addresses are listed below them.

6. The sixth part of the document is a list of names and addresses, which appears to be a directory or a list of contacts. The names are written in a cursive script, and the addresses are listed below them.

7. The seventh part of the document is a list of names and addresses, which appears to be a directory or a list of contacts. The names are written in a cursive script, and the addresses are listed below them.

8. The eighth part of the document is a list of names and addresses, which appears to be a directory or a list of contacts. The names are written in a cursive script, and the addresses are listed below them.

9. The ninth part of the document is a list of names and addresses, which appears to be a directory or a list of contacts. The names are written in a cursive script, and the addresses are listed below them.

10. The tenth part of the document is a list of names and addresses, which appears to be a directory or a list of contacts. The names are written in a cursive script, and the addresses are listed below them.

[illegible]

1944

1. The first part of the document is a list of names and addresses, which appears to be a directory or a list of contacts. The names are written in a cursive script, and the addresses are listed below them.

2. The second part of the document is a list of names and addresses, which appears to be a directory or a list of contacts. The names are written in a cursive script, and the addresses are listed below them.

3. The third part of the document is a list of names and addresses, which appears to be a directory or a list of contacts. The names are written in a cursive script, and the addresses are listed below them.

4. The fourth part of the document is a list of names and addresses, which appears to be a directory or a list of contacts. The names are written in a cursive script, and the addresses are listed below them.

5. The fifth part of the document is a list of names and addresses, which appears to be a directory or a list of contacts. The names are written in a cursive script, and the addresses are listed below them.

6. The sixth part of the document is a list of names and addresses, which appears to be a directory or a list of contacts. The names are written in a cursive script, and the addresses are listed below them.

7. The seventh part of the document is a list of names and addresses, which appears to be a directory or a list of contacts. The names are written in a cursive script, and the addresses are listed below them.

8. The eighth part of the document is a list of names and addresses, which appears to be a directory or a list of contacts. The names are written in a cursive script, and the addresses are listed below them.

9. The ninth part of the document is a list of names and addresses, which appears to be a directory or a list of contacts. The names are written in a cursive script, and the addresses are listed below them.

10. The tenth part of the document is a list of names and addresses, which appears to be a directory or a list of contacts. The names are written in a cursive script, and the addresses are listed below them.

100-443887-1

[illegible]

1992-1993

1. What is the purpose of the study?

100-443887-100

Mr. Arthur C. ...

THE UNIVERSITY OF CHICAGO

ALL INFORMATION CONTAINED HEREIN IS UNCLASSIFIED

the 1990s, the number of people in the world who are under 15 years of age is expected to increase from 1.1 billion to 1.5 billion. The number of people aged 65 and over is expected to increase from 250 million to 450 million. The number of people aged 15-64 is expected to increase from 2.5 billion to 3.5 billion. The number of people aged 65 and over is expected to increase from 250 million to 450 million. The number of people aged 15-64 is expected to increase from 2.5 billion to 3.5 billion.

SEARCHED INDEXED SERIALIZED

THE UNIVERSITY OF CHICAGO

CONFIDENTIAL

W. R. 1933

સાચું મન જાણી તો મેહિયતને મનુષ્ય

1990年12月15日

SECRET

SECRET

Journal of Management Studies, 20(6), 791-806.

100-443887-100

100

1997, 1998, 1999, 2000, 2001, 2002, 2003, 2004, 2005, 2006, 2007, 2008, 2009, 2010, 2011, 2012, 2013, 2014, 2015, 2016, 2017, 2018, 2019, 2020, 2021, 2022, 2023, 2024, 2025, 2026, 2027, 2028, 2029, 2030, 2031, 2032, 2033, 2034, 2035, 2036, 2037, 2038, 2039, 2040, 2041, 2042, 2043, 2044, 2045, 2046, 2047, 2048, 2049, 2050, 2051, 2052, 2053, 2054, 2055, 2056, 2057, 2058, 2059, 2060, 2061, 2062, 2063, 2064, 2065, 2066, 2067, 2068, 2069, 2070, 2071, 2072, 2073, 2074, 2075, 2076, 2077, 2078, 2079, 2080, 2081, 2082, 2083, 2084, 2085, 2086, 2087, 2088, 2089, 2090, 2091, 2092, 2093, 2094, 2095, 2096, 2097, 2098, 2099, 2100, 2101, 2102, 2103, 2104, 2105, 2106, 2107, 2108, 2109, 2110, 2111, 2112, 2113, 2114, 2115, 2116, 2117, 2118, 2119, 2120, 2121, 2122, 2123, 2124, 2125, 2126, 2127, 2128, 2129, 2130, 2131, 2132, 2133, 2134, 2135, 2136, 2137, 2138, 2139, 2140, 2141, 2142, 2143, 2144, 2145, 2146, 2147, 2148, 2149, 2150, 2151, 2152, 2153, 2154, 2155, 2156, 2157, 2158, 2159, 2160, 2161, 2162, 2163, 2164, 2165, 2166, 2167, 2168, 2169, 2170, 2171, 2172, 2173, 2174, 2175, 2176, 2177, 2178, 2179, 2180, 2181, 2182, 2183, 2184, 2185, 2186, 2187, 2188, 2189, 2190, 2191, 2192, 2193, 2194, 2195, 2196, 2197, 2198, 2199, 2200, 2201, 2202, 2203, 2204, 2205, 2206, 2207, 2208, 2209, 2210, 2211, 2212, 2213, 2214, 2215, 2216, 2217, 2218, 2219, 2220, 2221, 2222, 2223, 2224, 2225, 2226, 2227, 2228, 2229, 2230, 2231, 2232, 2233, 2234, 2235, 2236, 2237, 2238, 2239, 2240, 2241, 2242, 2243, 2244, 2245, 2246, 2247, 2248, 2249, 2250, 2251, 2252, 2253, 2254, 2255, 2256, 2257, 2258, 2259, 2260, 2261, 2262, 2263, 2264, 2265, 2266, 2267, 2268, 2269, 2270, 2271, 2272, 2273, 2274, 2275, 2276, 2277, 2278, 2279, 2280, 2281, 2282, 2283, 2284, 2285, 2286, 2287, 2288, 2289, 2290, 2291, 2292, 2293, 2294, 2295, 2296, 2297, 2298, 2299, 2300, 2301, 2302, 2303, 2304, 2305, 2306, 2307, 2308, 2309, 2310, 2311, 2312, 2313, 2314, 2315, 2316, 2317, 2318, 2319, 2320, 2321, 2322, 2323, 2324, 2325, 2326, 2327, 2328, 2329, 2330, 2331, 2332, 2333, 2334, 2335, 2336, 2337, 2338, 2339, 2340, 2341, 2342, 2343, 2344, 2345, 2346, 2347, 2348, 2349, 2350, 2351, 2352, 2353, 2354, 2355, 2356, 2357, 2358, 2359, 2360, 2361, 2362, 2363, 2364, 2365, 2366, 2367, 2368, 2369, 2370, 2371, 2372, 2373, 2374, 2375, 2376, 2377, 2378, 2379, 2380, 2381, 2382, 2383, 2384, 2385, 2386, 2387, 2388, 2389, 2390, 2391, 2392, 2393, 2394, 2395, 2396, 2397, 2398, 2399, 2400, 2401, 2402, 2403, 2404, 2405, 2406, 2407, 2408, 2409, 2410, 2411, 2412, 2413, 2414, 2415, 2416, 2417, 2418, 2419, 2420, 2421, 2422, 2423, 2424, 2425, 2426, 2427, 2428, 2429, 2430, 2431, 2432, 2433, 2434, 2435, 2436, 2437, 2438, 2439, 2440, 2441, 2442, 2443, 2444, 2445, 2446, 2447, 2448, 2449, 2450, 2451, 2452, 2453, 2454, 2455, 2456, 2457, 2458, 2459, 2460, 2461, 2462, 2463, 2464, 2465, 2466, 2467, 2468, 2469, 2470, 2471, 2472, 2473, 2474, 2475, 2476, 2477, 2478, 2479, 2480, 2481, 2482, 2483, 2484, 2485, 2486, 2487, 2488, 2489, 2490, 2491, 2492, 2493, 2494, 2495, 2496, 2497, 2498, 2499, 2500, 2501, 2502, 2503, 2504, 2505, 2506, 2507, 2508, 2509, 2510, 2511, 2512, 2513, 2514, 2515, 2516, 2517, 2518, 2519, 2520, 2521, 2522, 2523, 2524, 2525, 2526, 2527, 2528, 2529, 2530, 2531, 2532, 2533, 2534, 2535, 2536, 2537, 2538, 2539, 2540, 2541, 2542, 2543, 2544, 2545, 2546, 2547, 2548, 2549, 2550, 2551, 2552, 2553, 2554, 2555, 2556, 2557, 2558, 2559, 2560, 2561, 2562, 2563, 2564, 2565, 2566, 2567, 2568, 2569, 2570, 2571, 2572, 2573, 2574, 2575, 2576, 2577, 2578, 2579, 2580, 2581, 2582, 2583, 2584, 2585, 2586, 2587, 2588, 2589, 2590, 2591, 2592, 2593, 2594, 2595, 2596, 2597, 2598, 2599, 2600, 2601, 2602, 2603, 2604, 2605, 2606, 2607, 2608, 2609, 2610, 2611, 2612, 2613, 2614, 2615, 2616, 2617, 2618, 2619, 2620, 2621, 2622, 2623, 2624, 2625, 2626, 2627, 2628, 2629, 2630, 2631, 2632, 2633, 2634, 2635, 2636, 2637, 2638, 2639, 2640, 2641, 2642, 2643, 2644, 2645, 2646, 2647, 2648, 2649, 2650, 2651, 2652, 2653, 2654, 2655, 2656, 2657, 2658, 2659, 2660, 2661, 2662, 2663, 2664, 2665, 2666, 2667, 2668, 2669, 2670, 2671, 2672, 2673, 2674, 2675, 2676, 2677, 2678, 26

the 1990s, the number of people in the world who are undernourished has declined from 1.1 billion to 800 million. The number of people who are malnourished has declined from 1.5 billion to 1 billion. The number of people who are obese has increased from 100 million to 300 million. The number of people who are overweight has increased from 100 million to 300 million. The number of people who are undernourished has declined from 1.1 billion to 800 million. The number of people who are malnourished has declined from 1.5 billion to 1 billion. The number of people who are obese has increased from 100 million to 300 million. The number of people who are overweight has increased from 100 million to 300 million.

1. The first step is to identify the problem. This involves understanding the current situation and what needs to be changed.

1997, 1998, 1999, 2000, 2001, 2002, 2003, 2004, 2005, 2006, 2007, 2008, 2009, 2010, 2011, 2012, 2013, 2014, 2015, 2016, 2017, 2018, 2019, 2020, 2021, 2022, 2023, 2024, 2025, 2026, 2027, 2028, 2029, 2030, 2031, 2032, 2033, 2034, 2035, 2036, 2037, 2038, 2039, 2040, 2041, 2042, 2043, 2044, 2045, 2046, 2047, 2048, 2049, 2050, 2051, 2052, 2053, 2054, 2055, 2056, 2057, 2058, 2059, 2060, 2061, 2062, 2063, 2064, 2065, 2066, 2067, 2068, 2069, 2070, 2071, 2072, 2073, 2074, 2075, 2076, 2077, 2078, 2079, 2080, 2081, 2082, 2083, 2084, 2085, 2086, 2087, 2088, 2089, 2090, 2091, 2092, 2093, 2094, 2095, 2096, 2097, 2098, 2099, 2100, 2101, 2102, 2103, 2104, 2105, 2106, 2107, 2108, 2109, 2110, 2111, 2112, 2113, 2114, 2115, 2116, 2117, 2118, 2119, 2120, 2121, 2122, 2123, 2124, 2125, 2126, 2127, 2128, 2129, 2130, 2131, 2132, 2133, 2134, 2135, 2136, 2137, 2138, 2139, 2140, 2141, 2142, 2143, 2144, 2145, 2146, 2147, 2148, 2149, 2150, 2151, 2152, 2153, 2154, 2155, 2156, 2157, 2158, 2159, 2160, 2161, 2162, 2163, 2164, 2165, 2166, 2167, 2168, 2169, 2170, 2171, 2172, 2173, 2174, 2175, 2176, 2177, 2178, 2179, 2180, 2181, 2182, 2183, 2184, 2185, 2186, 2187, 2188, 2189, 2190, 2191, 2192, 2193, 2194, 2195, 2196, 2197, 2198, 2199, 2200, 2201, 2202, 2203, 2204, 2205, 2206, 2207, 2208, 2209, 2210, 2211, 2212, 2213, 2214, 2215, 2216, 2217, 2218, 2219, 2220, 2221, 2222, 2223, 2224, 2225, 2226, 2227, 2228, 2229, 2230, 2231, 2232, 2233, 2234, 2235, 2236, 2237, 2238, 2239, 2240, 2241, 2242, 2243, 2244, 2245, 2246, 2247, 2248, 2249, 2250, 2251, 2252, 2253, 2254, 2255, 2256, 2257, 2258, 2259, 2260, 2261, 2262, 2263, 2264, 2265, 2266, 2267, 2268, 2269, 2270, 2271, 2272, 2273, 2274, 2275, 2276, 2277, 2278, 2279, 2280, 2281, 2282, 2283, 2284, 2285, 2286, 2287, 2288, 2289, 2290, 2291, 2292, 2293, 2294, 2295, 2296, 2297, 2298, 2299, 2300, 2301, 2302, 2303, 2304, 2305, 2306, 2307, 2308, 2309, 2310, 2311, 2312, 2313, 2314, 2315, 2316, 2317, 2318, 2319, 2320, 2321, 2322, 2323, 2324, 2325, 2326, 2327, 2328, 2329, 2330, 2331, 2332, 2333, 2334, 2335, 2336, 2337, 2338, 2339, 2340, 2341, 2342, 2343, 2344, 2345, 2346, 2347, 2348, 2349, 2350, 2351, 2352, 2353, 2354, 2355, 2356, 2357, 2358, 2359, 2360, 2361, 2362, 2363, 2364, 2365, 2366, 2367, 2368, 2369, 2370, 2371, 2372, 2373, 2374, 2375, 2376, 2377, 2378, 2379, 2380, 2381, 2382, 2383, 2384, 2385, 2386, 2387, 2388, 2389, 2390, 2391, 2392, 2393, 2394, 2395, 2396, 2397, 2398, 2399, 2400, 2401, 2402, 2403, 2404, 2405, 2406, 2407, 2408, 2409, 2410, 2411, 2412, 2413, 2414, 2415, 2416, 2417, 2418, 2419, 2420, 2421, 2422, 2423, 2424, 2425, 2426, 2427, 2428, 2429, 2430, 2431, 2432, 2433, 2434, 2435, 2436, 2437, 2438, 2439, 2440, 2441, 2442, 2443, 2444, 2445, 2446, 2447, 2448, 2449, 2450, 2451, 2452, 2453, 2454, 2455, 2456, 2457, 2458, 2459, 2460, 2461, 2462, 2463, 2464, 2465, 2466, 2467, 2468, 2469, 2470, 2471, 2472, 2473, 2474, 2475, 2476, 2477, 2478, 2479, 2480, 2481, 2482, 2483, 2484, 2485, 2486, 2487, 2488, 2489, 2490, 2491, 2492, 2493, 2494, 2495, 2496, 2497, 2498, 2499, 2500, 2501, 2502, 2503, 2504, 2505, 2506, 2507, 2508, 2509, 2510, 2511, 2512, 2513, 2514, 2515, 2516, 2517, 2518, 2519, 2520, 2521, 2522, 2523, 2524, 2525, 2526, 2527, 2528, 2529, 2530, 2531, 2532, 2533, 2534, 2535, 2536, 2537, 2538, 2539, 2540, 2541, 2542, 2543, 2544, 2545, 2546, 2547, 2548, 2549, 2550, 2551, 2552, 2553, 2554, 2555, 2556, 2557, 2558, 2559, 2560, 2561, 2562, 2563, 2564, 2565, 2566, 2567, 2568, 2569, 2570, 2571, 2572, 2573, 2574, 2575, 2576, 2577, 2578, 2579, 2580, 2581, 2582, 2583, 2584, 2585, 2586, 2587, 2588, 2589, 2590, 2591, 2592, 2593, 2594, 2595, 2596, 2597, 2598, 2599, 2600, 2601, 2602, 2603, 2604, 2605, 2606, 2607, 2608, 2609, 2610, 2611, 2612, 2613, 2614, 2615, 2616, 2617, 2618, 2619, 2620, 2621, 2622, 2623, 2624, 2625, 2626, 2627, 2628, 2629, 2630, 2631, 2632, 2633, 2634, 2635, 2636, 2637, 2638, 2639, 2640, 2641, 2642, 2643, 2644, 2645, 2646, 2647, 2648, 2649, 2650, 2651, 2652, 2653, 2654, 2655, 2656, 2657, 2658, 2659, 2660, 2661, 2662, 2663, 2664, 2665, 2666, 2667, 2668, 2669, 2670, 2671, 2672, 2673, 2674, 2675, 2676, 2677, 2678, 26

[illegible]

...and the other side of the road ...

[illegible][illegible][illegible]

* *Journal of Management Studies*, 1986, 23(1), pp. 7-19.

100

1994-1995

Journal of Management Studies, 19(1), 67-80.

[illegible]

100

0-57453-296-8

14

1990-1991

100-443887-100

SECRET

THE UNIVERSITY OF CHICAGO

The Commission has been informed that the
 following information was received from the
 Bureau of the Census, Washington, D. C.
 on 10/10/50:

1. The first step in the process is to identify the problem or issue that needs to be addressed. This involves gathering information and understanding the context of the problem.

1. The first part of the report is a general statement of the purpose of the study and a brief description of the methods used. This is followed by a detailed description of the results of the study, which are presented in a series of tables and figures. The final part of the report is a discussion of the results and a conclusion.

1. The first step in the process is to identify the problem or issue that needs to be addressed. This involves gathering information and understanding the context of the problem.

1. सर्वोच्च न्यायालय का कार्यक्षेत्र पूरा देश है।
2. उच्च न्यायालय का कार्यक्षेत्र राज्य है।
3. निम्न न्यायालय का कार्यक्षेत्र स्थानीय है।

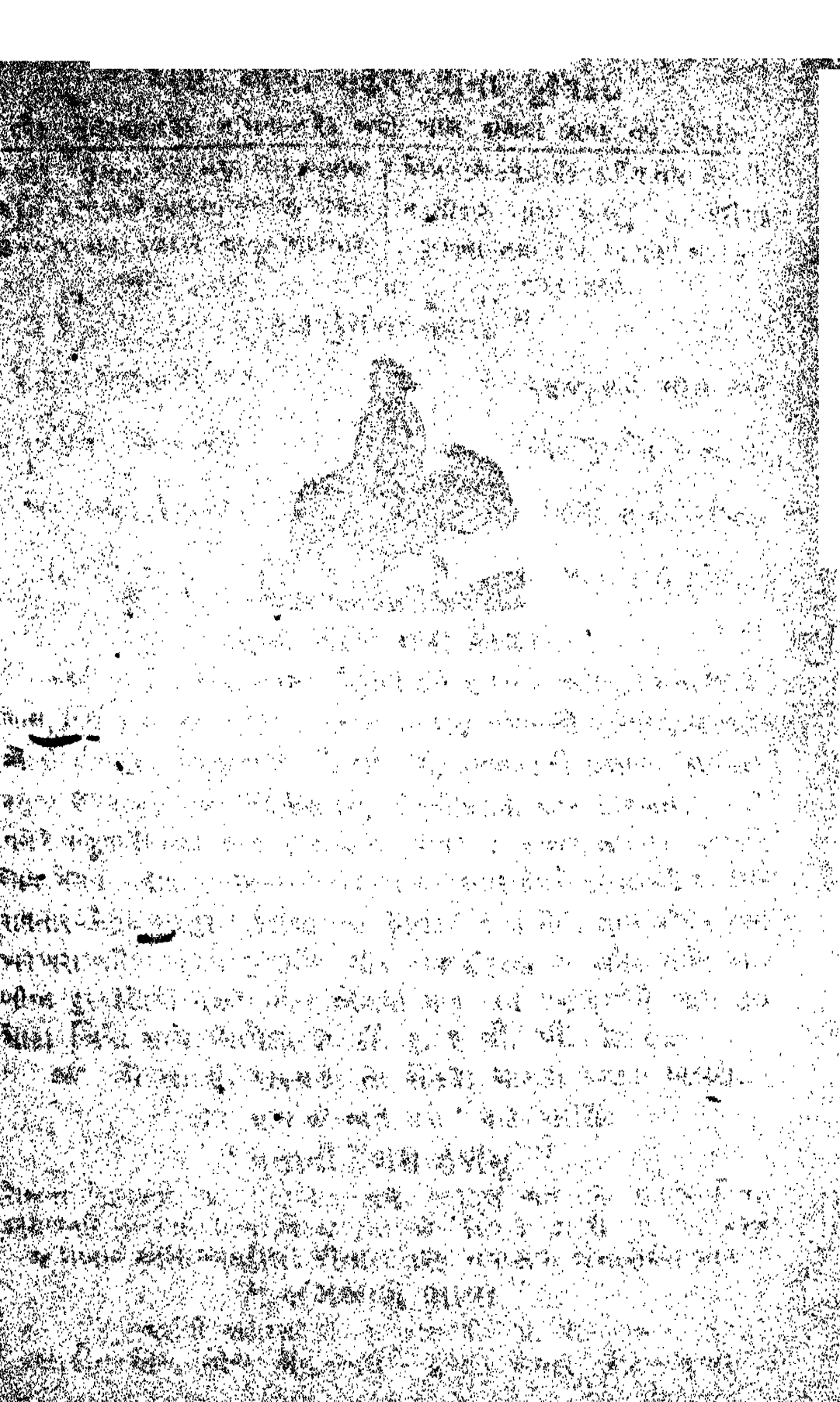
[illegible]

... and
... ..

[illegible]

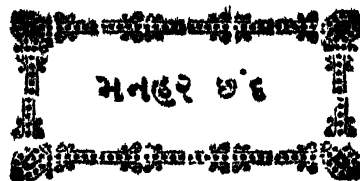
THE UNIVERSITY OF CHICAGO

[illegible]

એમ. એચ. મેહરઅલીના પુસ્તકોના અભિપ્રાય.

એમ. એચ. મેહરઅલી, ખરેખરી ગ્રેમ વક્તી
અરેબિયન નાઈટસ, ખુબી રસાલ છે.
ત્રણવાર વાંચી તોય, વાંચવાનું મન થાય,
આનંદની રેલછંત, વેગમાં વિશાલ છે,
ભપલુની છટા, ઘટા ગ્રેમરસ પટ અને,
ચિત્રાકૃતી વાહા, તેની લાગણી અપાર છે.
વક્તવ્ય પિતામહર, પુરોહિત પેખી વદે,
વખાણું શું કથી કથી, અતિ સુખકાર છે.

સત્યવક્તા-ખોળ કામમાં પુસ્તક કરવાનું પહેલવહેલું માન મી૦
એમ. એચ. મેહરઅલીને ઘંટ છે.

ભંડારા-શેઠ દાગશા મંગેજી ટુંગાજી ભગ્યવાળા, નાગપુર કામડી
ભંડારા ગાદીઆ ટુંગગડ રાત્રનંદગાય વગેરે ગામોમાં અનાજ તથા મહુડા
ખરેખરી વેપારીઆ એમ છે કે, વેપારની કુચીની નકલ ટ. હમોએ મંગા-
વેલી પુઠી છે અને તે વેપાર ધધાને આગી ઉપયોગી છે, જેથી હમારી
ખલારગામાની ખીજ દુકાનોપર એ આપડીઆ મોકલવાની જરૂર પડશે, જેના
આરડર થોડા દહાડામાં મોકલશું.

ખરમાં-શેઠ અલીભાઈ હકીમભાઈ-કલચુગના કૌતકમાં જેવી
અમોને હસી આવે છે તેની હસી અમોને કોઈ પણ પુસ્તકમાં આવી હતી
નહી-તમારી અરેબીયન નાઈટસમાં અમાને જેવી દીક્ષાપુશ મળ પડી
છે તેવી મળ કોઈ પણ પુસ્તકમાં પડી હતી નહી તમારી વેપારની કુચીના
પુસ્તકમાં અમોને પુરતો લાભ મળ્યો અને જે ઠોઠ હોય તે પણ જલદીથી
લાભ મેલવી શકે છે-રમુજ કહેવતમાં અમોને ખલુજ મળ પડી છે.

દેમી-અમદુલાભાઈ અમદુલહુસેન અંગડીવાલા-વેપારની કુચી
ધાગીજ ઉપયોગી થઈ પડી છે કામ પડતું સાધન તુરત મલકી આવે છે.

સમવતસર-શેઠ હાસમ દાઉદ-વેપારની કુચી ખલુજ સારી છે.

મુજકરપોર-શેઠ અરદેસર હોરમજી-મહેનજર મુજબ રૂ. ૧૧ વાકી
વેપારની કુચી તુરત મોકલશેજી. તે અત્રેના એક વેપારી અહરથને ભેટ
આપવી છે.

ઉમડી-ઓધવજી ડાયાભાઈ કારકુન-વેપારની કુચીનું હેંડખીચ
વાંચી તમામ હકીકત બાણી માટે તે પુસ્તક તુરત મોકલશેજી.

સરકારના રેલુઆર,—ઈ. સ. ૧૮૬૭ ના વરસમાં મુંબઈ ઇલા-
કામાં પ્રગટ થયેલા પુસ્તકોના પોતાના રીપોર્ટમાં ખાસ ધ્યાન આપવા એમ
પરચુદાનુ—અનેક પ્રકારના સંઘર્ષ પુસ્તકોમાં એમ. એચ. મેહેરઅલીના
કલજીગના કૌતકને કવેજ પકડી હસાવનારા રસીકમર્મિક દુચકાઓ તરીકે
સમૃંધી પહેલા નમ્બરે જણાવે છે.

સત્યવક્તા-કલજીગના કૌતકમાં હસવા લાયકના ઘણા વિષયો અને
પ્રસંગોપાત વિવિધ ચિત્રો આપ્યા છે. એ દરેક વિષયોમાંથી ગમત અને
જ્ઞાન મળે છે.

રંગુન, મી. આદમ ગની—કલજીગના કૌતક ત્રીસ ચિત્રોનું વાળું
તારીફ લાયક છે.

ચટગામ—શેઠ રવીમ મેરાલી—કલજીગના કૌતકનો ખીન્ને ભાગ
મોકલશે.

ડા. એદલજી કાવસજી એલ. એમ. અને એસ.—તમારી
યુનાની ટેબલ હુકીમુનો ભા. ૧ મું સપૂર્ણ વાંચ્યો છે તે ખરેખર ઉપયોગી
છે દરેક ડાક્ટરો તેમાં સાધારણ માણસોને તે દર વખતે ઉપયોગી થઈ પડે
એવું મારું મત છે એમાં દરેક ચીજોની ખાસીયત તથા ગુણો આપેલા
છે તે ખરેખર છે.

અખખારે સોદાગર પત્ર—પોતાની દેહને કદાચ ચીજ માફક આવશે
તથા કદાચ ચીજ નુકસાન કરશે તેવું હું જ્ઞાન યુનાની ટેબલ હુકીમુ
આપે છે.

મુંબઈ સમાચાર પત્ર—દરેક પ્રકારની ખોરાકોની વસ્તુઓના ગુણ દોષ
શું શું છે તે યુનાની ટેબલ હુકીમુમાં હુંકમાં પણ ખુબી રીતે દર્શાવ્યું છે.

હુકીમ જ. ખ. ઇચ્છાપોરીઆ—દરેક પુરૂષ તથા સ્ત્રી યુનાની
ટેબલ હુકીમુ વાંચી મનન કરવા જેવું છે.

હુકીમ અખદુલ રહેમાનખાન મધરાસી—હુકીમીત સત્તાવાર
અથવા પરથી યુનાની ટેબલ હુકીમુની રચના કાઢેલી છે.

સારસા—હુકીમ નાથાભાઈ અખદુલા—યુનાની ટેબલ હુકીમુ
દરેક માણસોને ઉપયોગી છે.

સુરત—અખદુલાભાઈ રસુલજી—તમારી યુનાની ટેબલ હુકીમુથી હું
સંતોષ પામ્યો છું અને તે લોકોને ઘણી ફાયદાકારક છે.

પલસાણા—દેશાઈ ગણુપતરામ ર્ધનાથજી—યુનાની ટેબલ હુકીમુની
ખાસ જરૂર છે.

ધોરાજી—શેઠ નુરમહમદ તારમામદ—તમારી વખજાણેલી યુનાની
ટેબલ હુકીમુ તુરત મોકલશે, તમારી અરેખિયન નાર્થટસ વાંચવાંથી
હું ઘણો રાજ થયો છું.

સત્યવ્રતા—મીં. એમ. એચ. મેહેરઅલીની અરેખિયન નાઈટસમાં પ્રસંગને અનુસરતાં ચિત્રો આપી વાર્તાને સંગ્રહ પાછળ કર્તા એ દીકરો અરચ કર્યા છે. હિંદની સુલતાના શાહુનદી અને શ્રીટના વીગેરના ચિત્રો ખુબીદાર છે. લાખાની છટા શુદ્ધ લાગે છે.

અખબારે ઇસલામ—સર્વે અરેખિયન નાઈટસમાંથી મીં. એમ. એચ. મેહેરઅલીવાળું ચિત્રો સાથેનું આ પુસ્તક વધારે લોકપ્રીય થઈ પડવાની અમો વડી રાખ્યે છીએ. એમાં આપેલાં ૪૪ ચિત્રો તેની અસલી ઢગળી ઉપર બનાવવાની તથા એરેખીક નામોને તેના અસલનાજ આકારમાં રજુ કરવા સામે વાર્તાના તરજુમાને ઘણીજ રસ-કસવાલી બનાવવા પાછળ તેના કર્તાએ કાળજી સાથે મોટો ખર્ચ કરીધો છે. વાર્તાઓથી ભરચક પુસ્તક આવી માત્ર રૂ. ૧૫ ની સસ્તી કીમતે પુસ્તક પાડવામાં મીં. એમ. એચ. મેહેરઅલીએ પોતાની ખરી લીમ્મત ભરેલી સેવા બખતેલી અમો ગણ્યે છીએ.

મુંબાસા—શેઠ અદારખીઆ કલ્યાણ—તમારી અરેખિયન નાઈટસથી ઘણા ખુશ થયા છીએ.

રૂપાલ—પ્રદાસદાસ વેંગનાથ દવે—મં. અરેખિયન નાઈટસ મંગાવી તેથી મને પુસ્તક સંતોષ મળ્યો છે.

પોરબંદર—શેઠ અબ્દુલ હાજી તૈયબ—અરેખિયન નાઈટસ મોકલી તેવી ખીજ મોકલાવજો.

નાતાલ—શેઠ કરીમ અબ્દુલ—આપસાહેબની ચોપડીઓ તથા કીસ્સાઓ વાંચીને ઘણા ખુશ થયા છીએ.

મુંબાસા—શેઠ સાલેમામદ હાજીઅબુઅકર—તમારી ચોપડીઓની ખાબૂજ વખાણ થાય છે કે મેહેરઅલીની ચોપડીઓ ઘણીજ સારી છે.

લામુ—એમ. એલ. હાસાની—તમારે એકોડીયન ચાવી—ખુદ મોકલી તેવી સહેલી ગાઈડ ધોડીજ હશે.

વાનસવાલ—શેઠ અબ્દુલ કરીમ ઉમર—તમારી બનાવેલી એકોરડીયન ચાવી—ખુદથી મને સારી સમજ ઉતરી છે અને તેથી હું શીખેલ છું.

અમદાવાદ—દેશાઈ મોતીલાલ વલ્લભદાસ—આપની વાળંત્રની ચોપડીથી વગર ઉસ્તાદે વાળંત્ર શીખી શકાય છે.

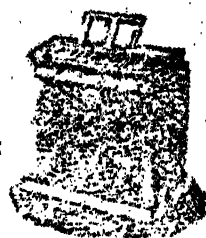
પુરાનપુર—ધનસામદાસ નરોત્તમદાસ—તમારી વાળંત્રની ચોપડીઓથી હું ઘણેજ ખુશ થયો છું.

પાલણપુર—શા. કાલીદાસ સાલાગચંદ—આપની વેપારની કુંચી નામની ચોપડી વેપારીઓને ખાસ ફેલવણી લેવા લાયક ઉપયોગી પુસ્તક છે. તેમાં દરેક વેપારની સમજણ છે.

એ ઉપરાંત સાંખ્યાબંધ સરકારીકાં મળેલી છે.

એમ. એચ. મેહેરઅલીના સત્તાવાર શાહનું પુસ્તકો.

સામટા સટ

સરના પડશે.

હારમોનિયમ ચાવી-બુક.

ભાગ ૧ થી ૫ દરેકના ૧૦ આના.

(ભાગ ૧-૩ ના ૩ ૧૧૧. ભાગ ૧-૪ ના ૩ ૨. ભાગ ૧-૫ ના ૩ ૩.)

ફિડલ ચાવી-બુક.

ભાગ ૧ થી ૩ દરેકના ૫ આના.

(ભાગ ૧ થી ૩ સામટા સટનો ૩ ૧૧૧.)

કનસરટીના ચાવી-બુક.

ભાગ ૧ થી ૬ દરેકના ૫ આના.

(ભાગ ૧ થી ૬ પાકા પુઠાથી સાથે બાંધેલાનો ૩. ૧૧.)

કનસરટીના ચાવી.

ભાગ ૧ જેમાં સર્વે ગાયનમાં બેડ હાથની ચાવીનો નોટ છે. કિં. ૪ આના.

એકૉરડિયન ચાવી

ભાગ ૧ થી ૬ દરેકના ૫ આના.

(ભાગ ૧ થી ૬ સામટા સટનો ૩ ૧૧.)

મલયાનું
હેમણું.

એમ. એચ. મેહેરઅલી બુક—ડીપો.

કુંગરી બજાર—બીમપુરા પાસે—મુંબઈ.

તથા પ્રખ્યાત બુક્સેલરો પાસે મલશે.

